

C:\Users\Plazma\Desktop\Knhy pdf\Nová složka
(2)\Simeon_Georges-Sedm_krizku_k_notesu.PDB

PDB Name: Simeon_Georges-Sedm_krizku_k_no
Creator ID: REAd
PDB Type: TEXT
Version: 0
Unique ID Seed: 0
Creation Date: 22.12.2003
Modification Date: 22.12.2003
Last Backup Date: 1.1.1970
Modification Number: 0

Georges Simeon

Sedm křížků k notesu

"U nás doma," prohlásil Sommer, který zrovna vařil kávu na elektrickém vařiči, "jsme chodili všichni společně na půlnoční mši a ze statku to bylo do vesnice půl hodiny. Bylo nás pět kluků. Zimy tehdy bývaly nějak studenější: vzpomínám si, že jsme tam jeli na saních." Lecoeur, který seděl u domácí telefonní ústředny se stovkami kolíčků, sundal sluchátka z uší, aby se mohl zúčastnit rozhovoru.

"Kde to bylo?"

"V Lotrinsku."

"V Lotrinsku nebyly před čtyřiceti lety o nic studenější zimy než dneska, ale vesničani tenkrát neměli auta. Kolikrát jsi na tu půlnoční jel na saních?"

"To už nevím."

"Třikrát? Dvakrát? A možná jenom jednou? Ale utkvělo ti to v paměti, protože jsi byl malý."

"To už je jedno. Ale když jsme se vrátili z kostela, čekalo nás jelito, jaké jsem už od té doby nikdy nejedl. A to si nenamlouvám. Nikdo se nikdy nedozvěděl, jak ho maminka dělala ani co do něho dávala, že chutnalo docela jinak než všechna ostatní jelita. Má žena to jednou zkusila. Vyprosila si recept od mé starší sestry, která tvrdila, že ho má od maminky."

Přešel až k jednomu z velkých holých oken, za kterými byla jen černočerná tma, a zaškrabal nehtem po okenní tabuli.

"Hele, jinovatka! To mi taky připomíná dětství. Když jsem se ráno chtěl umýt, musel jsem kolikrát sekat vodu ve džbáně. Byla zmrzlá, i když džbán stál v ložnici."

"Protože neexistovalo ústřední topení," namítl klidně Lecoeur. Byli tu tři, kteří měli stálíci, jak tomu říkali, zavření v té prostorné místnosti od jedenácti večer. Teď, v šest ráno, na ně začínala padat únava. Po nábytku se povalovaly zbytky jídla a pár prázdných lahví.

Na jedné stěně se rozsvítilo světélko velkého pilulka aspirinu.

"Třináctý okres," zabručel Lecoeur a nasadil si sluchátka. "Okrsek Croulebarbe."

Vzal kolíček a zastrčil ho do jednoho z otvorů. "Croulebarbe? Vaše výjezdovka právě vyjela. Co se stalo?"

"Volala hlídka z Massénova bulváru. Porvali se tam dva opilci."

Lecoeur pečlivě namaloval křížek do jedné z kolonek ve svém notýsku.

"Jak se tam u vás máte?"

"Jsme tu na stanici jenom čtyři, z toho dva hrají domino."

"Měli jste taky jelito?"

"Ne. Proč?"

"Jen tak. Končím. Něco se děje v šestnáctce."

Na stěně proti němu byl ohromný plán Paříže a světélka, která se na něm rozsvěcovala, představovala policejní stanice. Jakmile byla některá stanice z jakéhokoliv důvodu zalarmována, rozsvítila se příslušná žárovka a Lecoeur zastrčil kolíček do patřičného otvoru.

"Haló! Chaillot? Vaše výjezdovka právě vyjela."

V každé z dvaceti pařížských čtvrtí, před modrou lucernou každého policejního komisařství stál jeden nebo několik vozů, připravených vyjet na první zavolání.

"Cože?"

"Veronal."

Samozřejmě ženská. Za tuto noc to byla už třetí, z toho druhá v elegantní čtvrti Passy.

Lecoeur udělal křížek do jiné kolonky, zatímco Mambret vyplňoval u svého stolu úřední formuláře.

"Haló, Odeon? Co se u vás děje? Ukradené auto?"

To byla práce pro Mambreta, který si udělal několik poznámek, zvedl jiné sluchátko a nadiktoval popis auta telegrafistovi Piedboeufovi, kterého slyšeli brumlat přímo nad svými hlavami. Od jedenácti to bylo osmačtyřicáté ukradené auto, jehož popis Piedboeuf vysílal.

Pro jiné měla štědrovečerní noc zvláštní půvab. Statisíce Pařížanů se tlačily v divadlech a biografech. Tisíce dalších

běhaly až do pozdního večera po nákupech v obchodních domech, kde prodavači s podklesávajícími koleny pobíhali jako ve zlém snu před poloprázdnými regály.

Za staženými záclonami se shromažďovaly rodiny, pekli se krocani a připravovala jelítka, jako to Sommerovo, podle rodinného receptu, nábožně přecházejícího z matky na dceru.

V postýlkách horečně spaly děti a rodiče jim chystali pod stromečkem hračky.

V restauracích a hospůdkách byly všechny stoly už týden zadané. Na Seině kotvila bárka Armády spásy a před ní čekala fronta tuláků, kteří dychtivě nasávali spoustu krásných vůní.

Sommer měl ženu a děti. Telegrafista Piedboeuf, ten shora, byl novopečený otec – právě týden.

Nebýt té jinovatky na oknech, nevěděli by ti tři, že je venku zima. Nevěděli by ani, jakou barvu má noc tam za okny. Pro ně měla žlutavou barvu prostorné kanceláře proti paláci Spravedlnosti, v budově policejní prefektury, která kolem nich zela prázdnotou a kam se teprve pozítří přiznají lidé pro cizinecká pracovní povolení, řidičské průkazy, cestovní víza a reklamace všeho druhu.

Dole na dvoře čekaly výjezdovky pro závažné případy; posádky dřímaly na lavičkách.

Žádné závažné případy se však nevyskytovaly. Křížky v Lecoeurově notýsku mluvily za všechno. Nepokoušel se je ani spočítat. Věděl, že v kolonce opilců jich bude kolem dvou set.

Ve štědrovečerní noci na ně strážníci samozřejmě nebyli přísní. Snažili se je přesvědčit, aby se vrátili domů bez výtržností. Zakročovalo se, jen když měl někdo zlou opici a začal rozbíjet sklenice nebo ohrožovat pokojné hosty. Dvě stě individuí – z toho několik žen – vyspávalo ležíce na palandách za mřížemi na různých policejních stanicích. Pět ran nožem, dvě u Italské brány a tři na samém vršku Montmartru, ne v oblasti nočních podniků, ale tam, co v barácích ze starých beden a dehtového papíru bydlí přes sto tisíc Severoafríčanů.

Pár dětí se ztratilo – a ostatně zase brzy našlo – v tlačenici po mši.

"Haló! Chaillot? Jak se vede té ženské co se otráвила veronalem?"

Nebyla mrtvá. Tyhle umírají málokdy. Většinou si to zařídí tak, aby neumřely. To gesto stačí.

"S tím jelitem," začal Randon, který kouřil pořádnou pěnovku, "to mi připomíná..."

Nikdo se nedozvěděl, co mu to připomíná. Na neosvětleném schodišti se ozvaly váhavé kroky, něčí ruka zatápala po dveřích, pak se pohnula klika. Všichni tři se zadívali na dveře, překvapení, že někomu mohlo napadnout přijít za nimi v šest ráno.

"Vás zdravím!" prohlásil přichozí a hodil klobouk na židli.

"Co že jsi přišel, Janvier?"

Byl to mladý inspektor z kriminálky. Napřed si šel ohřát ruce nad radiátor.

"Já jsem se tam sám otravoval," prohlásil. "Jestli ten vrah něco provede, tak se to tady dozvím nejdřív."

Měl také noční službu, ale na druhé straně ulice, v úřadovně kriminální policie.

"Můžu?" zeptal se a vzal kávovou konvici. "Vitr je ledový."

Měl od toho větru zrudlé uši a ještě posmrkával. "Nedozvíme se nic před osmou ráno a pravděpodobně ještě později," poznamenal Lecoeur.

Už patnáct let trávil své noci tady, před plánem se světélky, před telefonní ústřednou. Znal podle jména většinu pařížských strážníků a rozhodně všechny, kteří mívali noční služby. Znal dokonce i jejich soukromí, protože za klidných nocí, když se světélka dlouho nerozsvěcovala, tlachal s nimi po drátě.

"Tak co, jak se tam máte?"

Znal také většinu stanic, i když ne všechny. Představoval si, jaká je tam atmosféra, jak si strážníci s povoleným opaskem a rozepnutým límečkem vaří kávu, stejně jako se to dělalo tady. Ale on je nikdy neviděl. Na ulici by je nebyl poznal. Stejně také nikdy nevskočil do žádné z nemocnic, jejichž jména pro něho byla stejně důvěrně známá jako pro některé lidi jména tet a strýčků.

"Haló? Nemocnice Bichat? Jak se daří tomu zraněnému, kterého vám přivezli před dvaceti minutami? Mrtvý?"

Další křížek v notýsku. Mohli jste mu klást všelijaké záludné otázky.

"Kolik je v Paříži každoročně zločinů, jejichž pohnutkou jsou peníze?"

Odpovídal bez váhání: "Šedesát sedm."

"Kolik vražd spáchaných cizinci?"

"Čtyřicet dvě."

"Kolik...?"

Nebyl na to nijak pyšný. Byl prostě puntičkář, nic víc. Bylo to jeho řemeslo. Nikdo mu nekázal, aby ty křížky do notýsku dělal, ale on si tím krátil čas a působilo mu to stejné uspokojení jako sbírka známek.

Nebyl ženatý. Ostatní ani nevěděli, kde bydlí, co dělá, když vyjde z kanceláře, kde žije v noci. Po pravdě řečeno si ho ani moc neuměli představit na ulici jako každého jiného.

"Na závažné případy se musí počkat, až lidé vstanou, domovnice roznesou poštu a služby udělají snídani a probudí panstvo."

Neměl žádnou zásluhu na tom, že to věděl; bylo to tak prostě vždycky. V létě dřív, v zimě později. A dnes to bude ještě později, protože většina lidí bude vyspávat po štědrovečerní večeři a šampaňském. Po ulicích chodilo ještě dost lidí, co chvíli se otvíraly dveře restaurací, odkud odcházeli poslední zákazníci.

Přicházela hlášení o dalších ukradených autech. Pravděpodobně i o dvou třech opilcích, kterým bylo zima. "Haló! Saint-Gervais?"

Jeho Paříž byla zvláštní Paříž; její význačné stavby nebyly Eiffelovka, Opera nebo Louvre, nýbrž pochmurné správní budovy a policejní vozy pod modrou lucernou a s o zed' opřenými jízdními koly zvláštních policejních hlídek.

"Šéf je přesvědčený, že ten chlap dnes v noci něco udělá," řekl Janvier. "To jsou noci jako stvořené pro tyhle lidi."

Svátky je vzrušují."

Jméno se neříkalo, protože je nikdo neznal. Nedalo se dokonce říct ani "muž v béžovém převlečnicku" nebo "muž v šedém klobouku", protože ho nikdo nikdy neviděl. V některých novinách mu říkali "pan Neděle", protože tři vraždy byly spáchány v neděli, ale od té doby se stalo ještě pět dalších a ty byly spáchány v jiné dny v týdnu, průměrně jedna za týden, ale ani to nebylo pravidelné.

"Tos musel držet službu kvůli němu?"

Z téhož důvodu byl v Paříži zesílen noční dohled, což pro strážníky a inspektory znamenalo přesčasové hodiny.

"Jen počkejte; až ho chytíme," ušklíbl se Sommer. "Uvidíte, že to zase bude cvok."

"Cvok, který zabíjí," povzdychl Janvier a napil se kávy. "Hele, svítí ti jedna žárovka!"

"Haló! Bercy? Vyjela výjezdovka? Cože? Moment. Že se utopil?"

Lecoeur zaváhal, kterou z kolonek si má vybrat pro další křížek. Měl kolonky pro oběšence a další pro lidi, kteří z nedostatku zbraní skáčou z okna. Jiné kolonky měl pro utopence, pro zastřelení revolverem, pro...

"No poslyšte! Víte, co provedl jeden chlápek na Slavkovském mostě? Kdo to tady před chvílkou mluvil o bláznech?"

Ten chlapík si na kotníky přivázal kámen, se smyčkou kolem krku vylezl na zábradlí a vpálil si do hlavy kulku."

Na to ale existovala také kolonka: neurastenie!

Lidé, kteří nestrávili Štědrý večer u bohaté večeře, začínali právě touto dobou chodit na první ranní mši: usmrkání, ruce zabořené hluboko do kapes, nakláněli se proti větru, který honil po ulicích ledový prach. V ten čas se také začínaly probouzet děti; rozžihaly lampy a vrhaly se v nočních košilích a bosky k zázračnému stromečku.

"Soudní lékař tvrdí, že kdyby ten náš prevít byl doopravdy blázen, zabíjel by vždycky stejným způsobem, ať už nožem nebo revolverem, nebo čímkoliv."

"Jaké zbraně použil posledně?"

"Kladiva."

"A předtím?"

"Dýky."

"Co dokazuje, že je to tentýž pachatel?"

"Především to, že všech těch osm zločinů bylo spácháno tak ráz na ráz. Bylo by tuze divné, kdyby v Paříži začalo najednou řadit osm nových vrahů."

Bylo zřejmé, že inspektor Janvier o tom slyšel na kriminálce hodně mluvit.

"Navíc je v těch vraždách jakási podobnost, jako by byly ze stejného rodu. Obětí je pokaždé nějaká osamělá osoba, stará nebo mladá, ale vždycky osamělá. Lidé, kteří žijí sami, bez rodiny a bez přátel."

Sommer se podíval na Lecoeura, kterému nemohl odgustit, že je svobodný a hlavně že nemá děti. On sám jich měl pět a jeho žena čekala šesté.

"Jako ty, Lecoeure! Dávej si pozor!"

"Další společný znak je to, ve kterých oblastech řadí. K žádné z těch vražd nedošlo ve čtvrtích bohatých, a dokonce ani ne v měšťanských."

Přitom ale krade."

"Krade, ale nikdy ne moc. Drobné obnosy. Úspory schované v matraci nebo v nějaké staré sukni. Nikam se nevloupal, zdá se, že na to ani není nijak zvlášť vybavený, ale přitom nezanechává žádné stopy."

Světélko. Auto ukradené před restaurací na Ternském náměstí, nedaleko od Etoile.

"Ti, co nemohou najít své auto, mají asi pořádný vztek, že se musejí vrátit domů metrem."

Ještě hodinu půldruhé a budou vystřídání, až na Lecoeura, který jednomu kolegovi slíbil, že to vezme za něho. Kolega jel totiž na vánoce za rodinou k Rouenu.

Stávalo se to často. Bylo to už tak běžné, že se před ním ani neostýchali.

"Poslyš, Lecoeure, nemohl bys to zítra vzít za mne?" Zpočátku vyhledávali sentimentální výmluvy: nemocnou matku, pohřeb, první přijímání. Nosili mu koláče, domácí uzeniny nebo nějakou láhev vína.

Kdyby však Lecoeur mohl, byl by nejraději trávil v této místnosti čtyřicet hodin denně. Občas by se jenom natáhl na polní lůžko a uklohnul by si na elektrickém vařiči něco k jídlu. Bylo to podivné: ačkoliv na sebe dbal stejně pečlivě jako ostatní, a dokonce víc než někteří, jako například Sommer, jehož kalhoty viděly žehličku jen zřídka, bylo na něm cosi sešlého, co prozrazovalo starého mládence.

Nosil brýle tlusté jako lupy, za nimiž se jeho oči zdály být velké a kulaté. Když si je však sundal a čistil kamzičí kůžičkou, kterou nosil stále v kapse, hleděl na něho každý překvapeně, protože jeho pohled byl náhle nejistý a téměř bázlivý.

"Haló! Javel?"

Právě se rozsvítila jedna ze žárovek patnáctého okresu, z tovární čtvrti z Javelského nábreží.

"Vaše výjezdovka vyjela?"

"Nevím ještě, co se stalo. Někdo rozbil sklo u hlásiče v Leblancově ulici."

"Nikdo nemluvil?"

"Ne. Výjezdovka se tam jela podívat. Za chvíli vás zavolám."

V Paříži jsou podél chodníků stovky červených sloupků; stačí rozbít ochranné sklo a člověk má okamžitě telefonické spojení s nejbližším policejním komisařstvím. Rozbil snad nějaký chodec tohle sklo nedopatřením?

"Haló! Ústředí? Naše výjezdovka se právě vrátila. Nebyl tam nikdo. V okolí je klid. Posíláme tam hlídku."

Z pouhé svědomitosti udělal Lecoeur křížek do poslední kolonky s označením "různé".

"Káva už došla?" zeptal se. "Já hned uvařím."

A na tabuli se rozsvítilo stejné světélko. Od posledního zavolání neuplynulo ani deset minut.

"Javel? Co je?"

"Další hlásič."

"Pořád ještě nikdo nemluvil?"

"Ne. Nějaký pitomý vtípaček. Asi to považuje za ohromnou zábavu. Tentokrát se ho pokusíme chytit."

"Kde to bylo?"

"Na Mirabeauově mostě."

"Poslyš, to sebou ten rošťák ale hodil!"

Od jednoho hlásiče ke druhému byl totiž pořádný kus cesty. Ale prozatím si kvůli tomu volání ještě hlavu nelámali.

Před třemi dny někdo taky takhle rozbil sklo na hlásiči a zařval do něho:

"Smrt policajtům!"

Janvier si hověl s nohama na radiátoru a začínal klímat. Když uslyšel, jak Lecoeur znovu mluví do telefonu, pootevřel oči, zahlédl rozsvícenou žárovku a zeptal se ospalým hlasem:

"Zase tamten?"

"Ano, rozbité sklo ve Versailleské třídě."

"To je ale pitomost!" zabrumlal Janvier a znovu se pohodlně zachrul.

Ještě ani nesvítalo, to až mezi půl osmou a osmou. Občas k nim nezřetelně dolehl hlas zvonů, ale to bylo v nějakém jiném vesmíru. Chudáci strážníci dole v policejních vozech museli být promrzlí na kost.

"S tím jelitem..."

"S jakým jelitem?" ozval se ze spaní Janvier, který se svými růžovými tvářemi vypadal jako děťátko.

"No s tím, co máma..."

"Haló! Neříkej mi, že ti někdo rozbil sklo u hlásiče!... Cože?... Vážně?... Rozbil už dvě na patnáctce. Ne!... Nepodařilo se jim ho chytit... Poslyš, ale ten si to štráduje!... Přešel přes Seinu po Mirabeauově mostě... Jako by mířil do středu města... Ano, zkuste to..."

Znamenalo to další křížek. A v půl osmé, půl hodiny před střídáním, už jich měl Leéoeur v kolonce pět.

At už byl ten člověk blázen nebo ne, šel pořádně rychle. Pravda, teplota nebyla právě vhodná k bloumání. Jednu chvíli se zdálo, že jde podél Seiny. Nešel však přímo. Udělal si malou zacházku do bohaté čtvrti v Auteil a rozbil sklo v La Fontainově ulici.

"Za pět minut by mohl dorazit k Bouloňskému lesíku," oznámil Lecoeur. "Jestli jde tam, ztratíme jeho stopu."

Ale neznámý jako by udělal čelem vzad, vrátil se k nábřeží a rozbil přitom sklo v Bertonově ulici, pár kroků od Passyského nábřeží.

První hlášení přišla z chudých lidových čtvrtí u Grenelle. Stačilo, aby muž přešel na druhý břeh Seiny, a dekorace se změnila: bloudil teď prostornými ulicemi, kde touhle dobou určitě nebylo ptáčka živáčka. Všechno bylo zavřené. Jeho kroky se rozléhaly na promrzlém dláždění.

Šesté zavolání: obešel Trocadero a byl teď v Longchampské ulici.

"Ten si hraje na Palečka," poznamenal Mambret, "a poněvadž nemá drobky a bílé kamínky, tak za sebou nechává aspoň střepy."

Ráz na ráz přicházela jiná hlášení: další ukradená auta, výstřel někde ve Flanderské ulici a zraněný, který tvrdil, že neví, kdo na něho vystřelil, ačkoliv údajně flámoval celou noc s jedním společníkem

"Tak! Už tu máme zase Javel! Haló! Že chceš vědět, co je s tím tvým rozbíječem? Tak ten ještě neměl čas se vrátit tam, kde začal. Cože? Ale ano, pokračuje. Teď musí být někde blízko Elysejských polí... Cože? Moment!... Tak povídej..."

Jaká ulice? Michatova?... Mezi Lecourbovou a bulvárem Felixe Faura ... ano... Tam někde u toho železničního viaduktu... Elno... Už vím... Číslo sedmáct... Kdo volal? Domovnice?... To už byla tak brzy ráno vzhůru?... Nekecejte pořád! Ne, to neříkám tobě. Sommer nás tady věčně otravuje s nějakým jelitem... Tak domovnice... Já vím, kde... Takový velký sešlý barák..., sedmiposchodový... Dobrá..."

V té čtvrti bylo plno domů, které nebyly staré, ale tak mizerně postavené, že vypadaly zchátrale, sotva se tam lidé nastěhovali. Jejich tmavé zdi se tyčily uprostřed nezastavěných plání a štíty pomalované pestrobarevnými reklamami shlížely na malé jednopatrové předměstské domky.

"Tak ona slyšela někoho utíkat po schodech a pak boučly dveře... To byly otevřené?... A domovnice neví, jak to přijde?... Vě kterém poschodí?... V mezipatře do dvora?... Pokračuj... Vidím, že vyjela výjezdovka na osmičce, vsadil bych se, že je to ten můj vandal... Starší paní... Jak?... Stará Fayetová?... Posluhovačka... Je mrtvá?... Tupým nástrojem... Doktor už je tam?... A víš určitě, že je mrtvá?... Neukradli jí úspory?... Ptám se na to, protože předpokládám, že nějaké měla... Ano... Zavolej... Jinak zavolám já..."

Obrátil se ke spícímu inspektorovi.

"Janviere! Haló, Janviere! Myslím, že je to pro tebe."

"Kdo? Co je?"

"Tvůj vrah."

"Kde?"

"Na patnáctce. Tady na ten papírek jsem ti napsal adresu. Tentokrát to odnesla nějaká posluhovačka, stará Fayetová." Janvier už se soukal do kabátu, hledal klobouk a rychle polykal poslední doušek kávy, který mu zbýval v šálku.

"Kdo to má na starosti tam na patnáctce?"

"Gonesse."

"Brnkni na kriminálku, že jsem jel rovnou tam."

O chvíli později mohl Lecoeur přimalovat další, už sedmý křížek do poslední kolonky ve svém notýsku. Někdo rozbil sklo na policejním hlásiči na Jenské třídě, sto padesát metrů od Vítězného oblouku.

"Mezi střepy se našel kapesník zamazaný od krve. Je to dětský kapesník."

"Není na něm monogram?"

"Ne. Je modře kostkovaný, dost ušmudlaný. Ten chlapík si ho asi omotal kolem ruky, když ta skla rozbíjel." Na schodišti bylo slyšet kroky. Přicházeli je vystřídat chlapci z denní směny. Byli oholeni a na jejich napjatých a růžových tvářích, nedávno umytých studenou vodou, bylo vidět, že přicházejí z ledového větru.

"Jak jste strávili Štědrý večer, dobře?"

Sommer zavíral plechovou krabici, ve které si přinesl jídlo. Jenom Lecoeur se nehýbal, zůstával tady a měl sloužit i s další směnou.

Thlusty Godin si už navlékal plátěnou blůzu, kterou nosil v práci. Sotva přišel, dal si ohřát vodu na grog. Celou zimu ho totiž trápila rýma, kterou léčil nebo vlastně udržoval s vydatnou pomocí grogu.

"Haló? Ano... Ne, já nejdu pryč... Vzal jsem to za Potiera, který jel za rodinou... No... Ano, zajímá mě to osobně..."

Invalida?... Jaký invalida?"

Zpočátku to chce vždycky trpělivost, aby se v tom člověk vůbec vyznal, protože lidé vám o případu, který mají na starosti, vykládají tak, jako by každý věděl, o co jde.

"Ten pavilón vzadu, ano... Takže to není v Michatově ulici... V jaké?... V ulici Vaska da Gamy?... Ale ano, znám..."

Malý domek se zahrádkou z mříží... Nevěděl jsem, že je invalida... Aha... Skoro nespí... Chlapec, který šplhal po okapu?... Jak starý?... On neví?... Pravda, bylo tma... A jak ví, že to byl chlapec?... Poslyš, bud tak hodný a ještě mi zavolej... Ty jdeš taky pryč?... A kdo to bere po tobě?... Thlusty Jules?... Ten, co... Ano... Dobrá... Řekni mu, že ho zdravím a že prosím, aby mi zavola..."

"Co se děje?" zeptal se jeden z nově příchozích.

"Jedna babka na patnáctce se nechala odkrouhnout."

"Jeden invalida, který bydlí v pavilónu za domem, tvrdí, že viděl nějakého kluka plížit se podle zdi k jejímu oknu..."

"Že by ji zabil ten kluk?"

"U jednoho z těch hlásičů našli dětský kapesník." Ostatní ho poslouchali jen roztržitě. Lampy byly ještě rozsvícené, ale syrové denní světlo už pronikalo zamrzlými okenními tabulemi. Někdo znovu přistoupil k oknu a zaškrábal po drsném povrchu. Je to instinktivní; snad nějaká vzpomínka z mládí jako to Sommerovo jelito.

Noční směna už byla pryč. Chlapci z denní směny se zařizovali, uvelebovali na celý den a listovali v hlášeních.

Ukradené auto na La Bruyérovo náměstí.

Lecoeur si starostlivě prohlížel svých sedm křížků, pak s povzdechem vstal a šel k velikánské nástěnné mapě.

"To se ten plán Paříže učíš nazpaměť?"

nJá ho znám. Ale je mi nápadná jedna maličkost. Během půldruhé hodiny někdo porozbíjel sedm skel na hlásičích. A mně tak napadá, že ten, co si takhle hrál, nejenom nešel přímo od jednoho bodu k druhému, ale zřetelně udělal mnoho oklik."

"Třeba nezná Paříž?"

"Nebo ji naopak zná až moc dobře. Ani jednou totiž nešel kolem policejní stanice, ačkoliv by jich byl minul několik, kdyby byl šel nejkratší cestou. A na kterých křižovatkách je možné potkat policistu?"

Ukázal je prstem.

"Tudy také neprošel. Obešel je. Riskoval to jenom na Mirabeauově mostě, ale to musel stejně, at už by přecházel přes Seinu kdekoli."

"Zřejmě má v hlavě," posmíval se Godin, který foukal do svého grogu a po malých doušcích ho uskrával.

"Jenom bych rád věděl, proč už nerozbíjí další skla?"

"Nejspíš už došel domů."

"Někdo, kdo je v šest ráno na Javelském nábřeží, sotva bydlí u náměstí Etoile."

"Že tě to tak vzrušuje!"

"Děsí mě to."

"Fakt?"

Byli překvapeni, že se Lecoeur tak znepokojuje. Vždyť i ty nejdramatičtější pařížské noci pro něho neznamenal nic víc než pár křížků v notesu.

"Haló! Javel?... Thlusty Jules?... Tady Lecoeur, ano... Poslyšte... Za tím velkým domem v Michatově ulici stojí pavilón toho invalidy... Dobrá... Ale vedle něho je jiný velký dům z červených cihel, v přízemí je hokynářství... Ano... V tom domě se nestalo nic?... Domovnice nic neřikala?... Nevím... Ne, nevím nic... Ano... Snad by bylo lepší, kdyby se jí někdo šel zeptat"

Najednou mu bylo horko a zamáčkl napůl vykouřenou cigaretu.

"Haló! Ternes?... Neměli jste u vás ve čtvrti žádné rozbité hlásiče? Nic? Jenom opilce? Dík... Mimochodem, vaše výjezdovka už odjela?... Pojedou za chvíli?... Řekněte jim, aby se pro všechny případy dívali po klukovi..., po klukovi, který vypadá unaveně a má zakrvácenou ruku... Ne, žádné zmizení... Vysvětlím vám to někdy jindy..."

Nespustil ani oka z nástěnného plánu, kde dobrých deset minut nebliklo ani jediné světélko. A příští blikání znamenalo náhodnou otravu plynem nahoře na Montmartru.

Na studených pařížských ulicích byly jen černé siluety vracející se zimomřivě z ranních mší.

Jeden z nejpronikavějších dojmů, které si André Lecoeur zachoval z dětství, byl dojem nehybnosti. Jeho vesmírem byla tehdy velká kuchyně; bylo to v Orleansu, na samém okraji města. Bezpochyby tam trávil zimy i léta, ale viděl ji pořád tonoucí ve slunci, s otevřenými dveřmi, do nichž tatínek jednou v neděli vyrobil mřížku, aby André nemohl sám do zahrady, kde kdákaly slepice a králíci přežvykovali celý den ve svých kotcích.

O půl deváté odjížděl jeho otec na kole na druhý konec města do plynárny, kde pracoval. Matka se dávala do uklízení

vždycky ve stejném pořadí: začínala ložnicemi, kde vyndala matrace do oken.

A už – vlastně skoro vzápětí – bylo slyšet zvoneček zelináře, který tlačil svůj vozík po ulici; bylo tedy deset hodin. Dvakrát týdně přicházel v jedenáct hodin vousatý lékař za bratříčkem, který byl pořád nemocný a do jehož pokoje André nesměl.

To bylo všechno, nic jiného se nedělo. Měl sotva čas si pohrát a vypít sklenici mléka a už tu byl tatínek zpátky k obědu.

Ale otec vybíral poplatky v různých čtvrtích a potkával spousty lidí, o kterých při jídle vypravoval, zatímco tady se čas ani nehnul. A odpoledne – snad díky siestě – uteklo ještě rychleji.

"Jen začnu uklízet, už je čas k jídlu," naříkala si často maminka.

Trošku podobné to bylo i tady, v té velké místnosti na ústředí, kde byl nehybný i vzduch, kde zaměstnanci malátněli a kde člověk nakonec slyšel zvonění i hlasy jakoby přes nějakou tenkou vrstvu spánku.

Pár rozsvícených žárovek na nástěnném plánu, pár křížků: na Clignancourtské ulici vrazil autobus do auta – a už volalo javelské komisařství.

Tentokrát to nebyl tlustý Jules, ale inspektor Gonesse, ten, co byl na místě činu. Měli čas ho stihnout a říct mu o domě v ulici Vaska da Gamy. Zašel tam a vrátil se velmi rozčilený.

"To jste vy, Lecoeur?"

Měl v hlase něco zvláštního, jako by byl ve špatné náladě nebo měl nějaké podezření.

"Poslyšte, jak jste si vzpomněl zrovna na ten dům? Vy tu starou Fayetku znáte?"

"Nikdy jsem ji neviděl, ale znám ji."

Na to, co se stalo toho vánočního rána, čekal André Lecoeur už alespoň deset let. Přesněji řečeno, když bloudil očima po plánu Paříže s těmi blikajícími světélky, říkával si:

"Není vyhnutí, jednou půjde o někoho, koho znám."

Často se stalo něco v jeho čtvrti, blízko jeho ulice, ale nikdy přímo v ní. Bylo to jako bouřka: přibližovalo se to a vzdalovalo, ale nikdy to neuhodilo přímo tam, kde bydlel. A tentokrát k tomu došlo.

"Vyzpovídal jste domovnici?" ptal se. "Byla už vzhůru?" Představil si neslaného nemastného inspektora Gonesse na druhém konci drátu a pokračoval: "Je ten kluk doma?"

A Gonesse zahromoval: "Toho znáte taky?"

"Je to můj synovec. Neřekli vám, že se jmenuje Lecoeur, Francois Lecoeur?"

"To mi řekli."

"No a?"

"Doma není."

"A jeho otec?"

"Vrátil se domů dnes ráno po sedmé."

"Jako obvykle, já vím. On také pracuje v noci. Domovnice ho slyšela jít domů, prý bydlí ve třetím patře do dvora."

"Znám to tam."

"Vzápětí přišel dolů a zaklepal u domovnice. Vypadal velice rozrušeně. Vyjeveně, abych použil jejích slov."

"Chlapec zmizel?"

"Ano. Otec se ptal domovnice, jestli ho neviděla odcházet a kdy. Ona nevěděla. A tak chtěl vědět, jestli mu v noci nebo ráno nebyl doručen nějaký telegram."

"A byl?"

"Ne. Rozumíte tomu? Jste jejich příbuzný a znáte to tam, nemyslíte, že byste udělal nejlíp, kdybyste přijel sem?"

"To by nebylo k ničemu. Kde je Janvier?"

"V pokojíku staré Fayetky. Zrovna přišli lidi z kriminálky a dali se do práce. Hned na klíce u dveří našli otisky dětských prstů. Proč si sem nezaskočíte?"

Lecoeur chabě namítl:

"Nemám tu za sebe žádnou náhradu."

Byla to pravda, ale kdyby byl zavolal na pár čísel, byl by v nejhorším přece jen našel nějakého kolegu, ochotného strávit hodinku nebo dvě na ústředí. Po pravdě řečeno se mu však nechtělo být na místě, nebylo by to stejně nic platné.

"Poslyšte, Gonessi, já toho kluka musím najít, rozumíte? Před půl hodinou byl zřejmě někde blízko Etoile. Řekněte Janvierovi, že zůstanu tady a že stará Fayetka měla moc peněz a bezpochyby je schovávala doma."

A pak horečnatě vystřídal se svým kolíčkem několik dírek. Volal na různá komisařství v osmém okrese.

"Hledejte chlapce deseti až jedenáctiletého, skromně oblečeného. Hlídejte hlavně hlásiče."

Oba kolegové ho zvědavě pozorovali. "Myslíš, že to udělal ten kluk?"

Ani se nenamáhal odpovědět. Volal nahoru do telefonní ústředny.

"To jsi ty, Justine? Máš službu? Bud tak hodný a požádej posádky rádiových vozů, aby hledaly asi tak dvanáctiletého chlapce, který se potlouká někde v blízkosti Etoile. Ne, nevím, kam má namířeno. Zdá se, že se vyhýbá ulicím, kde jsou policejní komisařství, a velkým křižovatkám, kde by mohl potkat strážníka."

Znal byt svého bratra v ulici Vaska da Gamy: dva temné pokoje a maličká kuchyňka, kde chlapec trávil noci, zatímco jeho otec chodil do práce. Z oken bylo vidět zadní trakt domu v Michatově ulici: pověšené prádlo, květináče s čapími nůsky a za okny, z nichž mnohá neměla záclony, přerozmanité lidské hemžení.

Ale ty okenní tabule musely být přece také zamrzlé! Ten detail ho zarážel. Zařadil ho někam do kouta své paměti, protože se mu zdálo, že by mohl být důležitý.

"Myslíš, že ty hlásiče rozbíjí nějaké děcko?"

"Našel se tam dětský kapesník," odpověděl úsečně. Seděl tu nejistě a přemýšlel, kam zastrčit kuliček. Zdálo se, že lidé venku jednají se závratnou rychlostí.

Než Lecoeur odpověděl najedno zavolání, už byl na místě činu lékař a zanedlouho i zástupce prokurátora a vyšetřující soudce, kterého museli vytáhnout z postele.

Nač tam chodit: vždyť odtud viděl ty ulice a domy stejně zřetelně jako ti, co byli na místě. I ten železniční viadukt, který jako by celý ten kout přeškrtoval tlustou černou čarou...

V té čtvrti bydleli jen chudáci: mladí, kteří doufali, že se odtamtud jednoho dne dostanou, starší, kteří už pomalu začínali ztrácet naději, a konečně ještě starší, opravdu staří, kteří se snažili vyjit se svým osudem po dobrém.

Zavolal ještě jednou na javelské komisařství. "Je tam pořád ještě inspektor Gonesse?"

"Zrovna smolí hlášení. Mám ho zavolat?"

"Prosím vás... Haló, Gonesse?... Tady Lecoeur... Promiňte, že vás ruším... Byl jste se podívat nahoře v bytě mého bratra?... Dobrá. Viděl jste chlapcovu postel? Vypadala, jako že v ní spal? To mě uklidňuje... Počkejte... Byly tam nějaké baličky?... Ano, s dárky... Cože? Kuře, jelito, smetanové řezy a..., teď jsem nerozuměl... tranzistorové rádio? A to nebylo vybalené? ... Samozřejmě!... Janvier tam není? Volal už kriminálku?... Díky."

Užasl, když zjistil, že už je půl desáté. Teď už nemělo smysl dívat se na plán Paříže v okolí Etoile. Jestli ten chlapec pořád tak uháněl, měl dost času dostat se až na předměstí.

"Haló! Kriminálka? Je komisař Saillard ve své kanceláři?" Toho také vytáhlo z domácího teplíčka Janvierovo zavolání. Kolika lidem asi pokazila tahle historie vánoce?

"Promiňte, že vás volám, pane komisaři. Jde o toho mladého Lecoeura."

"Vy něco víte? Je to váš příbuzný?"

"Je to syn mého bratra. Je pravděpodobné, že on rozbil skla na těch sedmi hlásičích. Nevím, jestli měli čas vám říct, že od Etoile jsme ztratili jeho stopu. Chtěl jsem vás požádat o dovolu, abych směl vyhlásit všeobecnou výzvu."

"Nemohl byste přijít za mnou?" Nemám za sebe žádnou náhradu."

"Vyhlášte tu výzvu. Přijdu za vámi."

Lecoeur zůstal klidný, ale ruka se mu trochu chvěla. "Jsi to ty, Justine? Všeobecná výzva. Oznam popis toho chlapce. Nevím, co měl na sobě, ale nejspíš khaki blůzu, přešitou z americké armádní. Je na svůj věk velký, dost hubený. Ne, čepici určitě ne. Chodí vždycky prostovlasý, vlasy mu padají do čela. Snad bys udělal dobře, kdybys ohlásil taky popis jeho otce. To už je pro mne těžší. Znáš mě, ne? No a on je mi podobný, ale ještě nevýraznější a bledší. Vypadá bázlivě, chorobně. Je to člověk, který si netroufá chodit prostředkem chodníku a vždycky se plíží podél domů. Chodí trochu jakoby bokem, protože dostal v poslední válce kulku do nohy. Ne! Nemám ani potuchy, kam jdou. Ale nemyslím, že jsou spolu. Je víc než pravděpodobné, že ten chlapec je v nebezpečí. Proč? To by bylo moc dlouhé vysvětlování. Dej tu výzvu. A ať mi zavolají, kdyby bylo něco nového."

Sotva dotelefonoval, a už tu byl komisař Saillard, který odešel ze Zlatnického nábřeží, přešel přes ulici a prošel celou prázdnou budovou policejní prefektury. Byl impozantní a měl na sobě ohromný převlečník. Místo pozdravu cvrnkl o střechu klobouku, uchopil židli, jako by to bylo stéblo slámy, a obkročmo se na ni posadil.

"Co ten kluk?" zeptal se konečně a zadíval se upřeně na Lecoeura.

"Rád bych věděl, proč už nevolá." "Nevolá?"

"Z jakého důvodu rozbíjel skla na hlásičích, ne-li proto, aby dal nějak najevo svou přítomnost?"

"Ale když už si dá tu práci s rozbíjením, proč nikdy nic neřekne?"

"Co jestli jde někdo za ním? Anebo jde on za někým?"

"Napadlo mi to. Poslyšte, Lecoeure, ten váš bratr není v nijak skvělé finanční situaci, že ne?"

"Ne, je chudý, před třemi měsíci přišel o místo."

"O jaké místo?"

"Pracoval jako noční linotypista v tiskárně v ulici U půlměsíce. On pracoval vždycky v noci. To už je u nás tak nějak v rodině."

"Proč o to místo přišel?"

"Patrně se tam s někým poškorpil."

"On to má ve zvyku?"

Přerušilo je volání. Telefonovali z osmnáctky, že na rohu Lepicovy ulice sebrali nějakého kluka. Prodával větvičky cesmíny. Byl to malý Polák a francouzsky neuměl ani slovo.

"Ptal jste se mě, jestli má ve zvyku se hádat? Nevím, jak vám to mám říct. Můj bratr většinu života prostonal. Když jsme byli malí, byl skoro pořád úplně sám ve svém pokoji a četl si. Přečetl tuny knížek. Ale nikdy nechodil pravidelně do školy."

"Je ženatý?"

"Žena mu umřela po dvou letech manželství a on zůstal sám s desetiměsíčním capartem."

"A sám ho vychoval?"

"Ano. Ještě teď ho vidím, jak kluka koupal, převinoval, jak mu chystal láhev..."

"Z toho pořád ještě není jasné, proč se hádal." Samozřejmě, v komisařově velké hlavě neměla slova též smysl jako v Lecoeurově.

"Byl zatrpklý?"

"Nijak zvlášť. Už na to byl zvyklý."

"Na co?"

"Že nežije jako jiní lidé. Možná, že Olivier – tak se můj bratr jmenuje – není moc inteligentní. Možná, že o některých věcech toho ví až příliš mnoho, protože toho tolik přečetl, a o jiných zas příliš málo."

"Myslíte, že by byl schopný zabít starou Fayetku?" Komisař zabafal z dýmky. Nad jejich hlavami bylo slyšet přecházet telegrafistu a druzí dva kolegové v kanceláři dělali, že neposlouchají.

"Byla to jeho tchýně," hlesl Lecoeur. "Stejně byste se to dřív nebo později dozvěděl."

"On s ní vycházel špatně?"

"Nenáviděla ho."

"Proč?"

"Obviňovala ho, že zničil její dceru. Šlo o nějakou operaci, která nebyla provedena včas. Nemohl za to můj bratr, ale nemocnice, kde ji odmítli přijmout, protože neměla v pořádku doklady. Přesto ale to ta stará měla mému bratrovi pořádek za zlé."

"Nestýkali se?"

"Občas se museli potkat na ulici, protože oba bydleli ve stejné čtvrti."

"A ten chlapec to věděl?"

"Že stará Fayetka je jeho babička? Myslím, že nevěděl."

"Jeho otec mu to neřekl?"

Lecoeur nespouštěl oči z plánu s žárovkami, ale byla to mrtvá doba: světélka se rozžihala jen zřídka a skoro vždy to znamenalo nějakou dopravní nehodu. Došlo také k jedné kapesní krádeži v metru a ke krádeži zavazadel na Východním nádraží.

O chlapci nebylo zpráv, protože pařížské ulice byly pořád ještě poloprázdné. V lidnatých čtvrtích zkoušelo pár dětí nové hračky na chodníku, ale domy většinou zůstávaly zavřené a okna zamčená teplem rodinných krbů. Obchody měly stažené rolety a v hospůdkách posedávali jen tu a tam denní hosté.

Nad střechami se rozléhalo jenom zvonění zvonů a svátečně vystrojené rodiny vcházely do kostelů, odkud se občas velebné ozvaly varhany.

"Dovolil byste na okamžik, pane komisaři? Pořád myslím na toho chlapce. Teď je pro něho samozřejmě daleko obtížnější rozbítet ta skla, aniž by na sebe upozornil. Ale mohli bychom se možná podívat do kostelů. V bistru nebo v kavárně by si ho určitě někdo všiml. Ale naproti tomu v kostele..."

Spojil se znovu s Justinem.

"Kostely, člověče! Řekni jim, aby hlídali kostely. A taky nádraží. Na nádraží jsem si taky nevzpomněl." Sundal brýle a bylo vidět, jak má zarudlá víčka: snad proto, že nespál.

"Haló! Tady ústředí, ano. Cože? Ano, komisař je tady." Podal sluchátko Saillardovi.

"Chce s vámi mluvit Janvier."

Venku to pořád ještě foukalo a světlo bylo stále stejně studené a tvrdé, ačkoliv mraky začínaly žloutnout jakýmsi náznakem slunce.

Když komisař zavěsil, zabručel:

"Doktor Paul tvrdí, že ke zločinu došlo mezi pátou a šestou ranní. První rána ještě nebyla smrtelná. Babka zřejmě ležela, když uslyšela hluk. Vstala a začala se útočnickovi bránit, pravděpodobně ho praštila bačkorou."

"Zbraň se ještě nenašla?"

"Ne. Domnívají se, že je to kus olovené trubky nebo nějaký zaoblený předmět, možná i kladívko."

"Našly se ty peníze?"

"Jen peněženka, ve které bylo pár malých bankovek a průkaz totožnosti. Poslyšte, Lecoeure, vy jste věděl, že ta ženská půjčovala peníze na týdenní úroky?"

"Věděl."

"A neřikal jste mi před chvílí, že váš bratr přišel o místo asi tak před třemi měsíci?"

"Přesně."

^Domovnice to nevěděla."

"Jeho syn taky ne. Právě kvůli němu to Olivier nikomu neřekl."

Komisaři si rozpačitě přendával nohu přes nohu a podíval se po ostatních, kteří to nemohli neslyšet. Pak se nechápavě zahleděl na Lecoeura.

"Uvědomujete si, člověče, co jste?"

"Uvědomuju."

"Napadlo vás to už?"

"Ne."

"Protože je to váš bratr?"

"Ne."

"Jak dlouho řadí ten vrah? Devět týdnů, že?"

Lecoeur beze spěchu listoval ve svém notýsku a hledal jistý křížek v jedné z kolonek.

"Devět a půl. První zločin se stal blízko Epinettes, na druhém konci Paříže."

"Právě jste řekl, že váš bratr synovi nepřiznal, že je bez zaměstnání. To tedy pořád ještě odcházel a vracel se ve stejnou dobu jako dřív? Proč?"

"Aby se neshodil."

"Jak to?"

"To se dá těžko vysvětlit. On není táta jako každý jiný. Vypiplal chlapce úplně sám. Žijí spolu: je to skoro jako manželství, chápete? Bratr ve dne kuchti a uklízí. Před odchodem uloží syna do postele, a když se ráno vrátí, probudí ho."

"Ale to nevysvětluje..."

"Myslíte, že tenhle člověk by připustil, aby v očích svého dítěte vypadal jako břídl, před kterým se zavírají všechny dveře, protože není schopný se přizpůsobit?"

"A co ty poslední měsíce celé noci dělal?"

"Na čtrnáct dní sehnal místo hlídače v nějaké továrně v Billancourtu. Ale to jenom někoho zastupoval. Nejčastěji myl auta v garážích. Když si nesehnal nic, nosil zeleninu v tržnici. A když dostal záchvat..."

"Jaký záchvat?"

"Astmatický... Občas to na něho přišlo... Šel si lehnout do čekárny na nádraží. Jednou přišel na noc sem, popovídat si se mnou..."

"Dejme tomu, že ho chlapec dnes brzy ráno viděl u staré Fayetky!"

"Okna byla zamrzlá."

"Nebyla, jestli byla pootevřená. Spousta lidí spí i v zimě při otevřených oknech."

"Můj bratr ne. Je zimomřivý, a kromě toho jsou moc chudí na to, aby mohli plýtvat teplem."

"Chlapec mohl seškrábat námrazu nehty. Když jsem byl malý, tak jsem..."

"Já taky. Museli bychom vědět, jestli bylo u Fayetky okno otevřené."

"Bylo otevřené a v pokoji bylo rozsvíceno."

"Rád bych věděl, kde může Francois být."

Bylo to překvapující a trochu trapné, jak myslel pořád jen na to dítě. A skoro ještě trapnější bylo, jak klidně říkal o svém bratru věci, které mu přitěžovaly.

"Když se vrátil dnes ráno, nesl v náručí plno balíčků; na to jste nepomyslel?"

"Jsou vánoce."

"Musel mít nějaké peníze, aby mohl koupit kuře, zákusky a rádiový přijímač. Nepřišel si od vás v poslední době vypůjčit?"

"Už aspoň měsíc ne. Mrzí mě to, protože bych mu byl řekl, aby to rádio chlapci nekupoval. Mám jedno tady v šatně, chtěl jsem mu je zanést cestou ze služby."

"Myslíte, že by se stará Fayetka dala přemluvit, aby svému zeti půjčila peníze?"

"To je nepravděpodobné. Byla to divná ženská. Musela mít dost peněz na slušné živobytí, a přesto od rána do večera posluhovala. Často půjčovala na vysoké úroky těm, pro které pracovala. Věděla o tom celá čtvrť. Lidé za ní chodili, když ke konci měsíce nemohli vyjít."

Komisař vstal, pořád ještě celý nespavý. "Půjdu se tam podívat," oznámil.

"K té staré?"

"K té staré a do ulice Vaska da Gamy. Kdybyste se dozvěděl něco nového, zavolejte mi."

"Ani jeden z těch dvou nemá domů telefon. Řekl bych na komisařství, aby vám to vyřídili."

Komisař už byl na schodech a dveře zase zavřené, když se ozval telefon. Nerozsvítilo se však žádné světlo. Volali ze Slavkovského nádraží.

"Lecoeur? Tady zvláštní komisař. Už toho chlapíka máme."

"Kterého chlapíka?"

"Toho, jak vysílali jeho popis. Jmenuje se Lecoeur jako vy. Olivier Lecoeur. Ověřil jsem si jeho doklady."

"Okamžik." Utíkal ke dveřím, seběhl po schodech a teprve na dvoře u policejních vozů se mu podařilo dostihnout Saillarda, právě když lezl do malého auta policejní prefektury. "Mám na drátě Slavkovské nádraží. Našli mého bratra." Zaválitý komisař se s funěním vyšplhal do schodů a sám si vzal sluchátko.

"Haló! Ano... Kde byl?... Co dělal?... Co říká?... Cože?... Ne, nevyptávejte se ho teď, nemá to smysl... Jste si jistí, že to neví?... Hlídejte nádraží dál... Je to dost možné... A jeho mi sem hned pošlete..."

Zaváhal a podíval se po Lecoeurovi. "Pod dohledem, ano. Je to jistější."

Pomalů si nacpal dýmku, zapálil a pak teprve začal vysvětlovat, jakoby jen tak mimochodem.

"Zadrželi ho, když se už aspoň hodinu potloukal po čekárnách a nástupištích. Zdá se být strašně rozčilený. Vykládá něco o nějakém vzkazu od svého syna. Čeká tam prý na něho."

"Řekli mu, že Fayetka je mrtvá?"

"Ano. Zdálo se, že ho to zděsilo. Vezou ho sem." A pak váhavě dodal:

"Myslel jsem si, že bude lepší, když si ho dám poslat sem. Vzhledem k tomu, že jste příbuzní, nechtěl jsem, abyste si myslel..."

"Děkuju."

Lecoeur byl pořád v téže kanceláři a na téže židli od večera od jedenácti a bylo to jako tehdy, když byl jako děcko v kuchyni u matky. Kolem něho se nic nehýbalo. Rozžihala se světélka, on spojoval telefonní rozhovory. Čas plynul bez otřesů, nepozorovaně, a přesto tam venku zažila Paříž Štědrý večer, tisíce lidí byly na půlnocní; jiní hlučně povečeřeli v restauracích; opilci strávili noc na strážnici a teď se probouzeli před policejním komisařem; děti skotačily u rozzářených stromečků.

Co dělal po celý ten čas jeho bratr Olivier? Jedna stařena umřela a jeden chlapec se před ranním rozbřeskem hnál skoro bez dechu opuštěnými ulicemi a pěstí ovázanou kapesníkem rozbíjel skla na hlásičích.

Na co čekal nervózní a rozčilený Olivier v přetopených čekárnách a na větrných nástupištích Slavkovského nádraží? Neuteklo ani deset minut. Zatím si Godin, kterému opravdu teklo z nosu, stačil uvařit další grog.

"Nechcete taky, pane komisaři?"

"Děkuju."

Saillard se rozpačitým polohlasem ptal Lecoeura: "Nechcete, abychom ho šli vyslýchat do nějaké jiné místnosti?"

Ale Lecoeur nehodlal opustit svá světélka a svou telefonní centrálu, která ho spojovala s celou Paříží. Někdo šel po

schodech nahoru. Přivedli ho dva: z každé strany jeden. Ani náramky mu nenasadili.

Olivier vypadal jako špatná fotografie Andrého, vybledlá časem. Očima ihned vyhledal bratra.

"Co François?"

"Ještě se neví. Hledají ho."

"Kde?"

Lecoeur mohl jenom ukázat na plán a na telefonní ústřednu.

"Všude." Oba inspektoři už odešli a komisař řekl:

"Posaďte se. To vám už řekli, že stará Fayetová je mrtvá, vidíte?"

Olivier nenosil brýle, ale měl stejně bledé a nejisté oči jako jeho bratr, když si brýle sundal, takže pořád vypadal jakoby uplakaně. Podíval se zběžně a poněkud nevšímavě na komisaře.

"Nechal mi doma vzkaz...", řekl a začal se hrabat v kapsách svého starého převlečníku. "Ty tomu rozumíš?"

Konečně Lecoeurovi podal kus papíru vytrženého ze školního sešitu. Písmo nebylo moc pravidelné. Chlapec pravděpodobně nepatřil k nejlepším žákům ve třídě. Použil inkoustové tužky, kterou naslinil, takže teď musel mít na rtu fialovou skvrnu.

Strýc Gedeon přijede dnes ráno na Slavkovské nádraží. Přijď tam honem za náma. Pac a pusu. Dud

André Lecoeur podal papír beze slova komisaři, který ho chvíli obracel ve svých tlustých prstech.

"Proč Dud?"

"Tak jsem mu říkal, když jsme byli sami. Před lidmi ne, byl by se styděl. Pochází to od dudlíku, z doby, kdy jsem mu dával láhev s dudlíkem."

Mluvil bezbarvým hlasem bez přízvuku. Patrně kolem sebe neviděl nic než jakousi mlhu, ve které se pohybovaly nějaké siluety.

"Kdo je to strýc Gedeon?"

"Ten neexistuje."

Věděl vůbec, že mluví s vedoucím kriminálního oddělení, který byl pověřen vyšetřováním zločinu?

Jeho bratr to vysvětlil:

"Přesněji řečeno, on už neexistuje. Jeden bratr naší maminky, který se jmenoval Gedeon, odjel zmlada do Ameriky."

Olivier se na něho díval, jako by chtěl říct: "Nač to všechno vykládáš?"

"A tak jsme si v rodině zvykli žertem říkat, že jednoho krásného dne budeme po strýci Gedeonovi dědit."

"Byl bohatý?"

"To nevíme. Nikdy nepsal. Jenom jednou poslal pohlednici k Novému roku. Byl tam jen podpis: Gedeon."

"Umřel?"

"Když byly Dudovi čtyři roky."

"Myslíš, že to má nějaký smysl, André?"

"Pokoušíme se tomu přijít na kloub. Nech mě mluvit. Můj bratr pokračoval v rodinné tradici a vyprávěl svému synovi o strýčkovi Gedeonovi. Stala se z něho legendární postava. Každý večer před spaním chtěl chlapec slyšet nějakou příhodu strýčka Gedeona, kterému se připisovala spousta dobrodružství. Byl samozřejmě pohádkově bohatý, a až se vrátí..."

"Myslím, že to chápou. Jak zemřel?"

"V nemocnici. V Clevelandu, kde myl nádobí v nějaké restauraci. Chlapci se to nikdy neřeklo. A pokračovalo se v tom vyprávění."

"Věřil tomu?"

Otec se bláhově vmísil do rozhovoru; div že se nepřihlásil jako ve škole.

"Bratr tvrdí, že nevěřil, že to uhoďl a že už to pro něho byla jenom jakási hra. Ale já jsem si naopak skoro jistý, že tomu pořád ještě věřil. Když mu kamarádi řekli, že Ježíšek neexistuje, přel se s nimi ještě dva roky..."

Když mluvil o svém synovi, celý se proměňoval a ožíval. "Nemůžu pochopit, proč mi ten vzkaz napsal. Ptal jsem se domovnice, jestli nepřišel nějaký telegram. Chvilku jsem si dokonce myslel, že nám André vyvedl nějaký kousek. Proč jenom François odešel v šest ráno z bytu a napsal mi, abych za ním přišel na Slavkovské nádraží? Utíkal jsem tam jako blázen. Všechno jsem prohledal. Pořád jsem čekal, že ho uvidím. Řekni, André, víš jistě, že ..."

Podíval se na nástěnný plán, na telefonní ústřednu. Věděl, že všechny pařížské katastrofy a nehody nutně končí tady.

"Nenašli ho," řekl Lecoeur. "Pořád hledají. Kolem osmé byl někde v okolí Etoile."

"Jak to víš? Někdo ho viděl?"

"Jak ti to mám vysvětlit? Celou cestu od vás až k Vítěznému oblouku někdo rozbíjel skla policejních hlásičů. U posledního ležel na zemi modře kostkovaný dětský kapesník."

"On měl modře kostkované kapesníky."

"A od osmi už nic."

"Tak se musím okamžitě vrátit na nádraží. Určitě tam půjde, protože si tam se mnou dal schůzku."

Udivilo ho ticho, které se kolem něho náhle rozhostilo. Podíval se napřed na jednoho, pak na druhého, zprvu překvapeně, pak neklidně.

"Cože...?"

Jeho bratr sklopil oči, zatímco komisař si odkašlal a konečně váhavě řekl:

"Byl jste dnes v noci na návštěvě u své tchyně?" Možná, že opravdu neměl úplně normální inteligenci, jak už to naznačil jeho bratr. Trvalo dlouho, než mu ta slova pronikla až do mozku. A pomalý pochod jeho myšlenek se mu zračil na tváři.

Přestal se dívat na komisaře, zrudl, oči mu zahořely a zakřičel na bratra:

"André! Ty ses opovážil...?"

Pak jeho vzrušení bez přechodu opadlo, naklonil se na židli dopředu, zabořil obličej do dlaní a chraptivě se rozvzlykal. Komisař Saillard se rozpačitě podíval po André m Lecoeurovi, užasl, že je tak klidný, a snad mu měl i trochu za zlé to, co bezpochyby považoval za jakousi lhostejnost. Ale Saillard možná neměl žádného bratra. Leco eur byl na svého bratra zvyklý od nejtětějšího dětství. Takové záchvaty dostával už jako klučina a v daném případě byl André skoro rád, protože by to bylo mohlo dopadnout daleko hůř: místo slz, malátně rezignace a otupělosti mohli mít na krku Oliviera rozhořčeného a mnohomluvného, který by každému vykřikoval pravdu do očí.

Právě takhle přišel totiž o většinu svých zaměstnání. Týdny a měsíce hrbil hřbet, polykal ponížení a ukolébával se vlastní hořkostí, a pak náhle vybuchl, když to člověk čekal nejméně, skoro vždycky z nějakého malicherného důvodu, pro pouhé slovíčko, úsměv či zcela bezvýznamný rozpor.

Co mám dělat? ptal se komisař očima

A oči Andrého Leco eura odpovídaly: Čekat... Netrvalo to dlouho. Plakal jako dítě: jeho vzlyky pozbývaly na síle, ustávaly téměř, pak na chvíli znovu propukly s větší prudkostí. Potom Olivier popotáhl, odvážil se porozhlédnout kolem sebe, a jako by trucoval, skryl ještě jednou obličej v dlaních.

Konečně zvedl hlavu hoře a odevzdaně a ne bez jisté hrdosti prohlásil:

"Ptejte se, budu odpovídat."

"V kolik hodin jste včera večer šel ke staré Fayette? Okamžik... Řekněte mi nejdřív, v kolik hodin jste odešel z domova?"

"V osm hodin, jako obvykle. Předtím jsem chlapce uložil do postele."

"Nestalo se nic neobvyklého?"

"Ne. Povečeřeli jsme spolu a pak mi pomohl umýt nádobí."

"Mluvili jste o vánoční nadílce?"

"Ano. Naznačil jsem mu; že ho čeká překvapení, až se probudí."

"Čekal, že dostane to rádio?"

"Přál si je už dávno. Nehraje si na ulici, nemá žádné přátele a všechen volný čas tráví doma."

"Nenapadlo vám nikdy, že váš syn možná ví, že jste přišel o místo? Nikdy vám tam nevolal?"

"Nikdy. Když jsem v práci, spí."

"Nemohl mu to někdo říct?"

"V naší čtvrti to nikdo neví."

"Je všímavý?"

"Neunikne mu nic, co se kolem nás stane."

"Tak vy jste ho uložil ke spaní a odešel jste. Nenosi l jste s sebou jídlo?"

Komisaři to napadlo, když viděl, jak Godin vybaluje obložený chlebiček. Vtom si Olivier Leco eur uvědomil, že má prázdné ruce, a zamumlal;

"Má krabice!"

"Krabice, ve které jste si obvykle nosil jídlo z domova?"

"Ano. Vím určitě, že jsem ji včera večer měl. Mohl jsem ji nechat na jediném místě..."

"U staré Fayette?"

"Ano."

"Okamžik... Leco eure, spojte mě s Javelem... Haló!... Kdo je u telefonu?... Je tam Janvier?... Prosím vás, dejte mi ho... To jsi ty, Janvier?... Prohlédl jsi byt té babky? Všiml sis tam nějaké plechové krabice s jídlem?... Nic takového?... Víš to určitě?... Byl bych radši, ano... Zavolej mi, až si to ověříš... Je to důležité."

A obrátil se k Oliviero vi:

"Spal váš syn, když jste odcházel?"

"Zrovna usínal. Dali jsme si pus u. Napřed jsem se potloukal po čtvrti. Došel jsem až k Seině, sedl jsem si na zábradlí a čekal jsem."

"Na co?"

"Až chlapec tvrdě usne. Od nás je totiž vidět do oken paní Fayetteové."

"Byl jste pevně rozhodnutý, že ji navštívíte?"

"Byla to jediná možnost. Už jsem neměl ani na metro."

"A váš bratr?"

Oba Leco eurové se na sebe podívali.

"Za tu dobu jsem si od něho vypůjčil tolik peněz, že už jich nemůžu mít nazbyt."

"Zazvonil jste tedy dole u domu? Kolik bylo hodin?"

"Něco po deváté. Domovnice mě viděla jít do domu. Já jsem s tím nechtěl dělat žádné tajnosti, jen před svým synem..."

"Vaše tchyně ještě neležela?"

"Ne. Otevřela mi a řekla: ,Co tu chceš, ty mizero?'"

"A vy jste věděl, že vám přesto dá peníze."

"Byl jsem si tím skoro jistý."

"Z jakého důvodu?"

"Stačilo ji slíbit, že na tom hodně vydělá. Tomu nemohla odolat. Podepsal jsem ji úpis na dvojnásobný obnos."

"Kdy měl být splatný?"

"Za čtrnáct dní."

"A jak byste to byl zaplatil?"

"To nevím. Byl bych to nějak zařídil. Chtěl jsem, aby můj syn měl vánoce."
André Lecoeur měl chuť bratra přerušit a říct udivenému komisaři:
On byl vždycky takový...
"Dostal jste snadno to, co jste chtěl?" "Ne. Dlouho jsme se dohadovali."
"Jak dlouho asi?"
"Půl hodiny. Vyčtla mi, že jsem budižkničemu, že jsem její dceři působil jenom samé trápení a že umřela mou vinou. Neřekl jsem na to nic. Chtěl jsem peníze."
"Nehrozil jste jí?"
Zrudl, sklopil hlavu a začal koktat:
"Řekl jsem jí, že když ty peníze nedostanu, tak se zabiju."
"Byl byste to udělal?"
"Asi ne. Nevím. Byl jsem hrozně unavený a zoufalý."
"A když jste ty peníze měl?"
"Šel jsem pěšky na stanici Charles Michels, kde jsem nastoupil do metra. Vystoupil jsem u královského paláce a šel jsem do obchodního domu Louvre. Byly tam spousty lidí, takže se u pultů stálo ve frontě."
"Kolik bylo hodin?"
"Tak asi jedenáct. Nepospíchal jsem. Věděl jsem, že ten obchodní dům v noci nezavírá. Bylo tam teplo. A pouštěli tam elektrický vláček."
Jeho bratr se usmál na komisaře.
"To jste si nevšiml, že jste někde ztratil krabici s jídlem?"
"Myslel jsem jenom na Dudovy vánoce."
"Byl jste zkrátka celý pryč z toho, že máte v kapse peníze, že?"
Komisař to dost dobře chápal. Nemusel ani znát Oliviera od dětství. Stejně jako dokázal být sklíčený a ušlápnutý a plížit se se svěšenými rameny podle domů, když měl kapsy prázdné, tak nabýval sebedůvěry a začínal být dokonce bezstarostný, jakmile ucítil, že má pár bankovek.
"Říkal jste, že jste své tchyni podepsal nějaký úpis. Co s ním udělala?"
"Strčila ho do staré peněženky, kterou pořád nosila v takovém kapsáři, pověšeném na pase pod sukni."
"Vy tu peněženku znáte?"
"Ano. Tu zná každý."
Komisař se obrátil k Andrému Lecoeurovi. "Ta peněženka se nenašla."
Pak se znovu věnoval Olivierovi.
"Koupil jste tedy rádio a potom kuře a dort. Kde?"
"Na Montmartreské ulici, v jednom známém obchodě vedle obchodu s obuví."
"Co jste dělal celou noc? Kolik bylo vůbec hodin, když jste odešel z toho obchodu na Montmartreské?"
"Něco před půlnocí. Davy lidí se zrovna hrnuly z divadel a biografů a pospíchaly do restaurací. Všelijaké rozjařené bandy a hromada dvojic..."
Tou dobou seděl už jeho bratr tady u své ústředny. "Ocitl jsem se na bulvárech, blízko Lyonské úvěrové banky, se všemi baličky v ruce. Vtom se rozezněly zvony. Lidé na ulici se začali objímat."
Proč mu Saillard asi položil tu nechutnou a krutou otázku?
"Vás neobjal nikdo?"
"Ne."
"Věděl jste, kam půjdete?"
"Ano. Na rohu Italského bulváru existuje kino s celonočním provozem."
"Už jste tam někdy byl?"
Olivier odpověděl rozpačitě, vyhýbaje se bratrovu pohledu:
"Dvakrát nebo třikrát. Nepřijde to o nic draž než dát si v baru kávu a můžete tam zůstat jak dlouho chcete. Je tam teplo. Spousta lidí se tam chodí vyspat."
"Kdy jste se rozhodl, že zbytek noci strávíte v kině?"
"Hned jak jsem dostal ty peníze."
A druhý Lecoeur, ten klidný a puntičkářský telefonista, měl chuť komisaři vysvětlit:
Vidíte, oni ti chudáci nejsou tak nešťastní, jak si myslíme. Jinak by to nevydrželi. Mají taky svůj vesmír a v různých zákoutích toho vesmíru i všelijaké malé radosti.
Ano, to byl celý jeho bratr: vypůjčil si pár bankovek – jak by je proboha vrátil? – a hned zapomněl na svoje trápení. Myslel jenom na to, jak šťastný bude jeho syn, až se ráno probudí, ale pak si přece jenom udělal malou radost. Šel do kina, docela sám, zatímco nesčetné rodiny seděly u bohatě prostřených stolů, davy lidí tančily v nočních podnicích a jiní zas povznášeli své duše v přítmi kostela, kde tančily jen plameny svíček.
Udělal si zkrátka také vánoce, vánoce šité na vlastní míru.
"V kolik hodin ste z toho kina odešel?"
"Před šestou. Šel jsem na metro."
"Jaký film jste viděl?"
"Horoucí srdce. Dávali taky dokumentární film ze života Eskymáků."
"Byl jste jenom na jednom promítání?"
"Na dvou. Jen týdeník jsem viděl jednou. Podruhé ho začínali promítat, zrovna když jsem odcházel."
André Lecoeur věděl, že to bude ověřovat, i kdyby jenom kvůli rutině. A nebylo to nutné. Jeho bratr se hrabal v

kapsách a za chvíli vytáhl jakýsi potrhaný papírek, lístek z kina, a hned nato ještě jednu běžovou kartičku.

"Tady je taky můj lístek z metra."

Byla na něm hodina a razítko stanice Opera, kde byl zakoupen.

Olivier nelhal. Nemohl být mezi pátou a půl sedmou ráno v pokoji u staré Fayetky.

V očích se mu teď objevil posměšný a trochu opovržlivý plamínek, jako by jim všem i svému bratrovi říkal: Jsem chudák, a proto jste mě podezřívali. To se obvykle dělá. Nemám vám to za zlé.

Bylo to zvláštní, ale najednou měli všichni pocit, že se ochladilo v té velké místnosti, kde jeden ze zaměstnanců telefonicky diskutoval s předměstským komisařstvím o jakémsi ukradeném autě.

Bylo to patrně tím, že jakmile měli jasno o otci, soustředily se všechny myšlenky opět na dítě, takže oči všech se instinktivně obrátily k plánu Paříže, na němž se už hodnou chvíli nerozsvítilo žádné světélko.

Byla to mrtvá doba. V jiný den by bylo občas došlo k nějaké dopravní nehodě: touhle dobou to bývaly hlavně stařenky poražené autem na rušných křižovatkách na Montmartru a v přelidněných čtvrtích.

Dnes však byly ulice skoro liduprázdné jako v srpnu, kdy je většina Pařížanů na venkově nebo u moře.

Bylo půl dvanácté. Už přes tři hodiny se o chlapci nevědělo nic, už přes tři hodiny se nehlásil.

"Haló! ano... Poslouchám, Janviere... Říkáš, že tam v bytě není žádná krabice s jídlem?... Dobrá... Tys prohledával její šaty, že?... Před tebou už to udělal Gonesse?... Nevíš určitě, jestli neměla pod sukni starou peněženku? Už ti o tom říkali?... Že domovnice viděla někoho jít nahoru kolem půl desáté večer?... Vím, kdo to byl... A později? Lidi chodili sem a tam celou noc... No samozřejmě... Nešel by ses podívat do toho domu?... Ano, tam vzadu... Rád bych věděl, jestli tam v noci nebyl nějaký hluk, hlavně ve třetím patře... A zavolej mi, ano..."

Obrátil se k otci, který seděl nehybně a pokorně jako v čekárně u lékaře.

"Chápete, proč se na to ptám?... Má váš syn ve zvyku se v noci budit?"

"Někdy je náměsíčný."

"Vstane a začne chodit po bytě?"

"Ne. Posadí se na posteli a křičí. Projevuje se to vždycky stejně. Myslí, že hoří dům. Má otevřené oči, ale nevidí nic. Jeho pohled je pak čím dál tím normálnější a nakonec si vzdychne a zase lehne. Druhý den už si na nic nevzpomene."

"Spí vždycky, když se ráno vracíte domů?"

"Ne, vždycky ne. Ale i když nespí, předstírá, že spí, abych ho musel jít probudit, dát mu pusy a zatahat ho za nos. To je takové naše pomazlení, víte?"

"Sousedé byli včera v noci pravděpodobně hlučnější než obvykle. Kdo bydlí na stejné chodbě jako vy?"

"Nějaký Čech, pracuje v automobilce."

"Je ženatý?"

"To nevím. V tom domě bydlí tolik lidí a nájemníci se tak často střídají, že je člověk vlastně ani nezná. V sobotu k tomu Čechovi obvykle chodí tak půl tuctu přátel, pijí a zpívají svoje lidové písničky."

"Janvier nám zavolá, jestli to tak bylo taky včera. Mohlo to vašeho syna probudit. Stejně už byl rozčilený v očekávání toho překvapení, které jste mu slíbil. Jestli vstal, je dost možné, že šel mechanicky k oknu a že vás viděl u Fayetky. On netušil, že je to vaše tchyně?"

"Ne. Neměl ji rád. Říkal jí štenice. Často ji potkával na ulici a tvrdil, že páchne rozmáčkнутými štenicemi."

Dítě ten pach jistě dobře znalo, protože barabizna, ve

ktéře bydleli, se těmi zvířátky musela zrovna hemžit. "Bylo by ho to překvapilo, kdyby vás u ní viděl?"

"To určitě."

"Věděl, že půjčuje peníze na úrok?"

"To věděl každý."

Komisař se obrátil na druhého Lecoeura. "Myslíte, že v té tiskárně dneska někdo bude?" Odpověděl mu bývalý typograf:

"Tam je vždycky někdo."

"Tak tam zavolejte. Pokuste se zjistit, jestli se tam někdy někdo neptal na Oliviera Lecoeura."

Olivier znovu odvrátil hlavu... Ještě než jeho bratr otevřel telefonní seznam, napověděl mu Olivier číslo tiskárny.

Během telefonického rozhovoru se nedalo dělat nic jiného než se dívat po sobě a pak zas na ta světélka, která tvrdošíjně zůstávala zhasnutá.

"Je to moc důležité, slečno. Může to být otázka života nebo smrti... Ale ano!... Prosím vás, buďte tak hodná a zeptejte se všech, co tam právě jsou... Co říkáte? Já za to nemohu! Já mám také vánoce, a přesto vám volám..."

Procedil mezi zuby: "Potvora!" A zase čekali. Z telefonu bylo slyšet klepání a hrkání linotypů.

"Haló... Cože?... Před třemi týdny? Dítě, ano."

Otec zbledl a díval se upřeně na ruce.

"Netelefonoval? Přišel osobně? V kolik hodin asi? Jednou ve čtvrtek? A co dál?... Ptal se, jestli v tiskárně pracuje Olivier Lecoeur... Cože?... Co jste mu řekl?"

Olivier zvedl hlavu a viděl, jak André zrudl a vztekle položil sluchátko.

"Tvůj syn tam byl jednou ve čtvrtek odpoledne... Asi něco tušil... Řekli mu, že v tiskárně už několik neděl nepracuješ."

Nač opakovat to, co právě slyšel... Chlapci tam řekli doslova:

"Už je to pár pátků, co jsme toho moulu vyhodili!" Možná, že to ani neřekli z krutosti. Bezpochyby jim nenapadlo, že je to jeho syn.

"Už ti to dochází, Oliviere?"

Olivier odcházel večer co večer se svou krabicí s jídlem a vykládal o dílně v ulici U půlměsíce. A chlapec věděl, že lže.

Nedalo se tedy také předpokládat, že znal pravdu o slavném strýci Gedeonovi?

Hrál jenom dál tu hru... "A já mu slíbil to rádio."

Neodvažovali se už ani mluvit, protože slova by mohla vyvolat hrůzostrašné představy.

I ti, co nikdy nebyli v ulici Vaska da Gamy, si teď živě představovali chudičský byt, desetiletého chlapce, který tam sám a sám trávil dlouhé hodiny, a tu podivnou domácnost otce a syna, kteří si vzájemně lhali ze samého strachu, aby si neublížili.

Bylo by však třeba mít dětskou duši, aby si uměli představit, co se stalo: otec se na odchodu nakloní nad postelí malého a políbí ho na čelo a všude je Štědrý večer a sousedé pijí a zplna hrdla zpívají...

"Zítřka ráno tě čeká překvapení."

Mohlo to být jen to vytoužené rádio a Dud věděl, kolik stojí.

Věděl také, že peněženka jeho otce byla ten večer prázdná?

Muž odcházel do práce, a ta práce neexistovala. Snažil se chlapec usnout? Proti oknům jeho ložnice, na druhé straně dvora, se tyčila velikánská zeď s osvětlenými otvory oken a za těmi okny byl strakatý život...

Nešel se v noční košilce podívat z okna?

Jeho otec, který neměl ani groš, mu chtěl koupit rádio... Komisař povzdychl, vyklepal si dýmku o podpatek a vysypal popel na zem:

"Je víc než pravděpodobné, že vás u té babky viděl."

"Ano."

"Hned si něco ověřím. Vy bydlíte ve třetím poschodí a ona v přízemí. Z vašich oken je patrně vidět jenom část jejího pokoje."

"Přesně tak."

"Mohl vás váš syn vidět vcházet?"

"Ne! Dveře jsou vzadu."

"Přiblížil jste se k oknu."

"Sedl jsem si na okenní předprseň."

"To je detail, který může být důležitý. Bylo to okno pootevřené?"

"Bylo. Vzpomínám si, že mi táhlo na záda. Tchyně spala v zimě v létě při otevřených oknech. Byla z venkova. Žila nějaký čas s námi, hned po naší svatbě."

Komisař se obrátil k telefonistovi. "Myslel jste na to, Lecoeure?"

"Na jinovatku na oknech? Myslím na to od rána. Když bylo okno pootevřené, nebyl rozdíl mezi venkovní a vnitřní teplotou dost velký, aby se na oknech mohla utvořit jinovatka."

Vtom někdo volal. Kolíček se ocitl v jednom z otvorů. "Ano... Co říkáte?... Někáký kluk?"

Všichni ho napjatě pozorovali.

"Ano..., ano... Cože?... Ano, pošlete všechny strážníky na kolech, ať prohledají celou čtvrt... Nádraží si vezmu na starost já... Jak už je to dlouho?... Půl hodiny?... To nás nemohl uvědomit dřív?..."

Lecoeur se nezdržoval žádným vysvětlováním a hned se spojil s další stanicí:

"Severní nádraží?... Kdo je u telefonu?... To jsi ty, Lamberte?... Poslouchej, je to hrozně naléhavé... Dej důkladně pročesat celé nádraží... Ať hlídají všechny čekárny, všechna nástupiště... Zeptej se všech nádražáků, jestli neviděli tak asi dvanáctiletého kluka; mohl se potloukat u pokladen nebo vůbec někde... Cože?... Jestli s ním někdo je?... Na tom nesejde... Je to dost možné... Honem!... A hned mi zavolej... Samozřejmě, zadrž ho..."

"Jestli s ním někdo je?" opakoval zděšeně otec.

"Proč ne? Možné je všechno. Možná, že to nebyl on, ale byl-li to on, máme půl hodiny zpoždění... Někáký hokynář z Maubeugeské ulice, kousek od Severního nádraží, má pult na ulici... Viděl, jak mu někáký klučina sebral z ošatky dva pomeranče a vzal do zaječích... Neběžel za ním... Ohlásil to o hodnou chvíli později, když se tam namanul strážník, jen tak pro pořádek..."

"Měl váš syn nějaké peníze?" zeptal se komisař. "Ne? Vůbec nic? Copak neměl žádnou střádanku?"

"To měl. Ale já jsem mu zrovna před dvěma dny sebral těch pár grošů, co tam měl. Řekl jsem mu, že nechci měnit velkou bankovku."

Jak důležité se teď stávaly tyhle detaily!

"Co myslíte, neměl bych se radši jít sám podívat na Severní nádraží?"

"Myslím, že by to bylo zbytečné, a tady vás můžeme potřebovat."

Byli tak trochu jako zajatci v téhle místnosti s velkou skleněnou tabulí a s ústřednou, která je spojovala s každým místečkem v Paříži. Ať se stane cokoliv, tady se o tom dozvědí nejdřív. Komisař to věděl tak dobře, že se nevracel do své kanceláře a že si konečně svlékl svůj tlustý převlečník, jako by teď i on patřil k ústředí.

"Nemohl tedy jet metrem ani autobusem. Nemohl ani zatelefonovat z kavárny nebo z kabiny. Od šesti od rána nejedl..."

"Ale co dělá?" vykřikl rozčileně otec. "A proč mě poslal na Slavkovské nádraží?"

"Bezpochyby vám chtěl dopomoci k útěku," řekl šeptem Saillard.

"Mně? K útěku?"

"Poslyšte, člověče..."

Komisař zapomněl, že je to bratr inspektora Lecoeura, a mluvil k němu jako ke "klientovi".

"Chlapec ví, že jste bez místa a úplně v koncích, a přesto mu slibujete skvělého Ježíška..."

"Moje máma si taky celé měsíce utrhovala od úst, aby nám mohla udělat hezké vánoce..."

"Já vám nic nevyčítám. Jenom to konstatuji. Podívá se z okna a vidí vás u staré semetricky, která půjčuje peníze na velké úroky. Co z toho usoudí?"

"Chápu..."

"Řekne si, že jste si šel vypůjčit. Dobrá. Možná, že je dojatý nebo smutný, co já vím. Jde si lehnout a usne." "Myslíte?"

"To je skoro jisté. Kdyby byl v půl desáté večer zjistil to, co zjistil v šest ráno, nebyl by tak klidně zůstal doma."

"Rozumím."

"Usne... Možná, že myslí víc na svoje rádio než na to, co jste musel podniknout, abyste si opatřil peníze. Vždyť vy sám jste šel taky do kina, že? Má neklidné spaní jako všechny děti o vánocích. Vzbudí se dřív než obvykle. Je ještě tma a první, co objeví, jsou ledové květy na oknech. Nezapomeňte, že je to první letošní jinovatka. Chtěl se na ně podívat zblízka, sáhnout si na ně..."

Druhý Lecoeur, ten od telefonu, ten, co si do notesu dělá křížky, se lehce usmál, když si uvědomil, že mohutný komisař není tak daleko od svého dětství, jak by se dalo předpokládat.

"Škrabe po oknech nehty..."

"Jako to dneska ráno dělal Biguet tady," poznamenal André Lecoeur.

"Když to bude nutné, dá se to dokázat daktyloskopicky, protože, až jinovatka roztaje, najdeme tam určité otisky prstů. Co ho okamžitě uhodí do očí? V celé čtvrti je tma, ozářené je jediné okno a je to okno právě toho pokoje, ve kterém viděl naposledy svého otce. Nechám ty detaily zkontrolovat. Ale stejně bych na to dal krk, že uviděl mrtvolu, buď celou, nebo aspoň zčásti. I kdyby viděl jenom nohy na podlaze, bylo by to ve spojení s tím osvětleným pokojem stačilo."

"Myslel si...", začal Olivier s vyvalenými očima.

"Myslel si, že jste ji zabil vy, ano, stejně jako jsem si to málem myslel i já. Uvažujte, Lecoeure. Ten, kdo už několik týdnů zabíjí lidi v nejdolejších čtvrtích Paříže, je člověk, který žije v noci jako vy. Je to bezpochyby někdo, kdo zažil nějaký vážný otřes jako vy, protože člověk nezačne zničehonic bezdůvodně zabíjet. Vědělo to dítě, co děláte celé noci od té doby, co jste přišel o místo? Před chvílí jste nám řekl, že jste seděl u Fayetky na okně. Kam jste si položil tu plechovku?"

"Řekl bych, že určitě na předprseň..."

"Takže ji viděl... Nevěděl, v kolik hodin jste od své tchyně odešel... Nevěděl, jestli byla po vašem odchodu naživu... Představoval si, že světlo tam nezaslo celou noc... Co by nejvíc zarazilo vás, kdybyste byl na jeho místě?"

"Ta krabice."

"Právě. Krabice, která by policii umožnila, aby vás okamžitě identifikovali. Je na ní vaše jméno?"

"Vyrýl jsem je tam nožikem."

"Tak vidíte! Váš syn předpokládal, že se vrátíte domů v obvyklou hodinu, jinými slovy mezi sedmou a osmou ráno. Nevěděl, jestli se mu podaří, co si předsevzal. Rozhodně se raději nechtěl vracet domů. Šlo o to, jak vás dostat z nebezpečí."

"A proto mi nechal ten lístek?"

"Vzpomněl si na strýce Gedeona. Napsal vám, že strýc přijede na Slavkovské nádraží. Věděl, že tam půjdete, i když strýc Gedeon neexistuje. Ten text vás nemohl žádným způsobem kompromitovat..."

"Vždyť je mu teprve deset a půl roku!" protestoval otec.

"Vy si myslíte, že jedenáctiletý kluk toho o těchhle věcech ví méně než vy? Copak nečte detektivky?"

"To čte..."

"A možná, že si i to rádio nepřeje tak moc kvůli hudbě a rozhlasovým hrám jako kvůli detektivním seriálům..."

"To je pravda."

"Především tedy bylo nutné odstranit tu kompromitující krabici. Dvůr znal dobře, musel si tam často hrát."

"Trávil tam celé dny s dcerou naší domovnice."

"Takže asi věděl, že se dá použít okapu. Možná, že už po něm někdy lezl."

"A dál?" zeptal se Olivier s úctyhodným klidem.

"Dejme tomu, že tu krabici vzal. Z domu mé tchyně se dostal bez potíží, protože dveře se dají zevnitř otevřít, aniž by se muselo zvonit na domovnici. Říkáte, že bylo asi něco po šestě."

"Chápu," zabručel komisař. "I bez velkého spěchu by se za slabé dvě hodiny dostal na Slavkovské nádraží, kde si s vámi dal schůzku. Jenže on tam nešel."

Druhý Lecoeur jejich úvah nedbal, zastrčil koleček do dalšího otvoru a povzdychl:

"Ještě pořád nic, člověče?"

A ze Severního nádraží se ozvala odpověď:

"Už jsme vyšetřili asi dvacet lidí, kteří tu byli s dětmi, ale žádné z nich neodpovídalo popisu."

Ty pomeranče z pultu mohlo samozřejmě ukrást jakékoliv dítě. Ale jakékoliv dítě nemohlo rozbít ráz na ráz skla na sedmi hlásičích. Lacoeur se pořád a pořád vracel ke svým křížkům. Nikdy se nepovažoval za mnohem chytřejšího než Olivier, ale na rozdíl od něho byl trpělivý a umíněný.

"Jsem si jistý, že ta krabice na jídlo se najde na dně Seiny pod Mirabeauovým mostem."

Jeden policista právě přinesl zakrvácený kapesník, který našel u sedmého hlásiče. Podali ho otci.

"Ano, ten patří Dudovi."

"Někdo jde tedy za ním," potvrdil komisař. "Kdyby za ním nikdo nešel, kdyby měl čas, nespokojil by se rozbíjením skel, ale promluvil by."

"Promiňte," hlesl Olivier, který jediný ještě, nechápal. "Kdo by za ním chodil? A proč volal policii?"

Váhali, mají-li mu to vysvětlit a otevřít mu oči. Ujal se toho jeho bratr:

"Protože když šel ke staré Fayetce, byl přesvědčený, že vrah jsi ty. Ale když odcházel z domu, už tomu nevěřil. Už věděl."

"Co věděl?"

"Věděl, kdo je vrah! Chápeš? On něco objevil, a my nevíme co, a celý ten čas se to snažíme zjistit. Jenže on nemá možnost, aby nám to sdělil."

"Chceš říct, že . ?"

"Chci říct, že tvůj syn jde za vrahem, nebo že vrah jde za ním. Nevím, kdo za kým jde, ale rozhodně se nehodlají pustit z dohledu. Pane komisaři, byla na dopadení vypsaná nějaká odměna?"

"Velká odměna, po třetí vraždě. Minulý týden ji zdvojnásobili. Bylo to ve všech novinách."

"Takže sledován možná není Dud. On možná naopak sleduje sám. Jenomže v tom případě..."

Bylo poledne, chlapec o sobě nedal vědět už celé čtyři hodiny. Leda by byl tím malým zlodějem dvou pomerančů v Maubeugeské ulici.

Možná, že jeho den přece jenom přišel? André Lecoeur někde četl, že každá lidská bytost, i ta nejušlápnutější a nejnešťastnější, pozná alespoň jednou za život hodinu slávy, ve které je jí dáno, aby se uplatnila. Nikdy neměl valné mínění ani o sobě, ani o svých možnostech. Když se ho lidé ptali, proč si vybral tak sedavé a jednotvárné zaměstnání, místo co by se snažil dostat například ke kriminálce, odpovídal:

"Když já jsem tak líný!" A někdy dodával:

"Možná taky strach z výprasku..."

Nebyla to pravda. Ale věděl, že mu to myslí pomalu. Všechno, co se ve škole naučil, ho stálo dlouhé úsilí. Policejní zkoušky, které jiní skládali hravě, mu daly pořádně zabrat.

Neoženil se snad také proto, že se tak dobře znal? Možná. Zdálo se mu, že ať si vybere jakoukoliv ženu, bude mít vůči ní pocit méněcennosti a nechá se jí ovládat.

Dnes ale nemyslel na nic z toho. Nevěděl ještě, že jeho hodina – jestli k ní vůbec kdy dojde – se možná právě blíží.

Nová, svěží a svátečně nastrojená parta, která měla čas oslavit Štědrý den v rodinném kruhu, přišla vystřídat ranní směnu. Zdálo se, jako by vydechovali vůni cukroví a jemných lihovin.

Starý Bedeau zaujal své místo u ústředny, ale Lecoeur neodešel a oznámil prostě:

"Já tu ještě chvíli zůstanu."

Komisař Saillard si odskočil na oběd do blízké hospůdky a vyžádal si, aby mu okamžitě zavolali, kdyby bylo něco nového. Janvier se vrátil na Zlatnické nábřeží, kde připravoval zprávu.

Lecoeur neměl chuť si lehnout. Nechtělo se mu spát.

Stalo se mu už, že vytrval na svém místě šestatřicet hodin: jednou za nepokojů na náměstí Svornosti a podruhé při generálních stávkách, kdy celá posádka ústředí tábořila v kanceláři čtyři dni a čtyři noci.

Jeho bratr byl netrpělivější. "Chci jít hledat Duda," prohlásil.

"Kam?"

"Nevím. K Severnímu nádraží."

"A co když ty pomeranče neukradl on? Co když je v docela jiné čtvrti? Co když se o něm za pár minut nebo za dvě hodiny něco dozvíme?"

"Chtěl bych něco dělat."

Usadili ho na židli v koutě, protože si nechtěl lehnout. Měl víčka zarudlá únavou a úzkostí a začal se popotahovat za prsty jako v dětství, když ho postavili do kouta.

André Lecoeur se disciplinovaně snažil odpočinout si. V té velké místnosti byl jakýsi přístěnek s umývadlem, dvěma polními lůžky a věšákem, kde občas dřímali ti, co měli noční službu, když byl zrovna klid.

Lecoeur zavřel oči. Pak nahmatal v kapse notes, který ho nikdy neopouštěl, a vleže na zádech v něm začal listovat.

Byly tam jen křížky, kolonky drobných křížků, které umíněně zaznamenával, ačkoliv nemusel a ačkoliv ani nevěděl, k čemu by to jednou mohlo být dobré. Někteří lidé si vedou deník. Jiní zase zaznamenávají každý sebemenší výdaj nebo prohry v bridži.

Tyhle křížky v uzounkých sloupcích představovaly celá léta pařížského nočního života.

"Dáš si kávu, Lecoeure?"

"Prosil bych."

Protože si však v tom přístěнку, odkud neviděl na světelný plán, připadal hrozně daleko, odtáhl polní lůžko do kanceláře, vypil kávu a začal pozorně studovat křížky ve svém notesu. Občas přivřel oči. Párkrát se zpod přivřených víček zadíval na svého bratra, schouleného na židli, se skleslými rameny a svěšenou hlavou. Jediným projevem jeho vnitřního zmatku bylo křečovitě svírání dlouhých bledých prstů.

Teď už byly nejen v Paříži, ale i na předměstích stovky těch, kteří znali popis dítěte. Čas od času se na ústředí probouzela naděje. Volalo nějaké komisařství, ale ukázalo se, že šlo o holčičku nebo o chlapce buď příliš malého, nebo zase mnohem staršího.

Lecoeur znovu zavřel oči, a náhle je otevřel, jako by byl zdřímkl. Podíval se, kolik je hodin, a rozhlédl se, je-li tu komisař.

"Saillard se ještě nevrátil?"

"Zřejmě se zastavil na Zlatnickém nábřeží."

Olivier se na něho zadíval: překvapovalo ho, že bratr chodí sem a tam po místnosti. Lecoeur si ani nevšiml, že slunce konečně proniklo bílou klenbou mraků a že Paříž je v tomto vánočním odpoledni zalitá jasně jako na jaře.

Čekal jenom napjatě, až uslyší kroky na schodech. "Měl bys jít koupit pár obložených chlebičků," řekl bratrovi.

"S čím?"

"Třeba se šunkou. Na tom nesejde. Co dostaneš." Olivier se naposledy podíval na světelnou tabuli a odešel z kanceláře; přes všechnu úzkost se mu ulevilo, že může na chvíli na vzduch.

Ti, co vystřídali ranní směnu, nevěděli skoro nic, jen že jde o vraha a že někde v Paříži je v nebezpečí nějaký malý

chlapec. Nestrávili tu noc a události pro ně neměly touž barvu, byly jako přecezené, zredukované na několik přesných a studených údajů.

Starý Bedeau seděl na Lecoeurově místě a se sluchátky na uších luštil křížovky. Jen občas přestal a pronesl tradičně:

"Haló! Slavkov? Vaše výjezdovka vyjela?"

Ze Seiny vylovili nějakého utopence. To také patřilo k vánoční tradici.

"Chtěl bych s vámi chvilku mluvit, pane komisaři." Polní lůžko bylo opět na svém místě v přístěnku a tam také zavedl Lecoeur vedoucího kriminálního oddělení. Komisař zabafal z dýmky, svlékl si kabát a podíval se na Lecoeura poněkud překvapeně.

"Promiňte, že se pletu do něčeho, po čem mi nic není, ale jde o toho vraha..."

Držel notýsek v ruce, ale zdálo se, že ho zná nazpaměť a že se do něho dívá jenom ze slušnosti.

"Odpusťte, že vám to říkám tak zmateně, ale myslím na to od rána tolik, že..."

Před chvílí, když tu ležel, měl to v hlavě tak přesně srovnané, že se mu to zdálo nad slunce jasnější. Teď hledal slova a snažil se postihnout myšlenky, které už nebyly tak jisté.

"Podívejte se, já jsem si především všiml, že všech osm vražd se stalo po druhé hodině ranní a většina byla spáchána po třetí hodině."

Podle komisařova výrazu poznal, že to zjištění nebylo pro jiné lidi nijak mimořádně vzrušující.

"Byl jsem zvědavý, v kolik hodin byla spáchána většina zločinů tohoto druhu v posledních třech letech. Tak jsem si to vyhledal. Skoro vždycky to bylo mezi desátou večer a druhou ráno."

Volil asi špatnou cestu, protože komisař pořád ještě nereagoval. Proč neříct rovnou, jak na tu myšlenku přišel? Teď nebyl čas na falešný ostych.

"Před chvílí, když jsem se díval na bratra, mi napadlo, že ten člověk, kterého hledáte, musí být jako on. Chvilí jsem se dokonce ptal, jestli to není on. Počkejte..."

Teď cítil, že je na dobré cestě. Viděl, že v komisařových očích už není zdvořilá a poněkud znuděná pozornost.

"Kdybych byl měl dost času, byl bych ty své myšlenky nějak uspořádal. Ale uvidíte... člověk, který zabije osmkrát za sebou, skoro ráz na ráz, je maniak, že?... Je to člověk, kterému z nějakého důvodu ze dne na den v hlavě nějak přeskočilo... Můj bratr přišel o místo, a aby to nemusel přiznat svému synovi, aby se v jeho očích neshodil, odcházel po celé dlouhé týdny z domova ve stejnou hodinu a choval se dál stejně, jako by pracoval..."

Myšlenka vyjádřená slovy a větami ztrácela na síle. Cítil, že vzdor jeho úpornému úsilí Saillardovi pořád ještě nesvitá.

"Člověk, kterému náhle vezmou všechno, co měl, všechno, z čeho se skládal jeho život..."

"A který se zblázní?"

"Nevím, jestli je blázen. Možná, že se to tak dá říct. Někdo, kdo se domnívá, že má dobrý důvod nenávidět celý svět a mstít se na lidstvu... Vy víte dobře, pane komisaři, že ti ostatní, ti skuteční vrazi, zabíjejí vždycky stejným způsobem. Tenhle použil nože, kladiva, francouzského klíče. Jednu ženu uškrtil. A přitom ho nikdy nikdo neviděl. Nezanechal po sobě žádnou stopu. Ať už bydlí kdekoli, musel ujít kilometry a kilometry v době, kdy v Paříži nejedí ani metro, ani autobusy. Ačkoliv je pařížská policie od prvních vražd v pohotovosti, ačkoliv si prohlíží chodce a vyslýchá podezřelé, on na sebe neupozornil ani jedinkrát."

Cítil se teď do té míry na správné cestě a měl takový strach, že komisaře svým povídáním omrzí, že měl chuť zamumlat: Prosím vás, vyslechněte mě až do konce...

V přístěnku bylo těsně a on chodil tři kroky sem, tři kroky tam před komisařem, který seděl na pelesti polního lůžka.

"Věřte mi, že to nejsou žádné dohady. Já ani nijak zvlášť hádat nedokážu. Jsou to jen ty mé křížky, skutečnosti, které jsem tady zaznamenal... Dnes ráno například prošel polovinu Paříže, aniž se jedinkrát ocitl před policejní stanicí nebo na řízené křížovatce."

"Chcete tím říct, že zná důkladněji patnáctý okres?"

"Nejenom patnáctý, ale dá-li se soudit z těch předešlých zločinů, ještě aspoň dva další: dvanáctý a dvacátý. Nevybral si své oběti náhodně. Ve všech případech věděl, že jsou to lidé osamělí a žijí v takových podmínkách, že je může napadnout bez velkého rizika."

Málem ztratil všechnu odvahu, když uslyšel zasmužilý hlas svého bratra:

"Tady jsou ty chlebičky, André!"

"Ano. Děkuju. Vem si. A běž si sednout..."

Z jakési pokory si netroufal zavřít dveře. Nebyl osobnost dost důležitá, aby se mohl s komisařem zavřít. "Měnil pokaždé zbraň, protože ví, že to lidi zmátne. To znamená, že ví, že vrazi většinou postupují vždycky podle stejné metody."

"Poslyšte, Lecoeure..."

Komisař vstal a podíval se na inspektora roztěkaně, jako by teď sledoval svou vlastní myšlenku.

"Chcete tím říct, že..."

"Nevím. Ale tak mi napadlo, že je to možná někdo od nás. Rozhodně někdo, kdo u nás pracoval."

Pokračoval tišeji:

"Někdo, komu se stalo totéž co mému bratrovi, chápete? Vyhozeného hasiče může snadno napadnout, že by mohl založit požár. To se stalo za ty tři roky dvakrát. Někdo od policie..."

"A proč by kradl?"

"Můj bratr taky potřeboval peníze, aby svému synovi mohl namlouvat, že si pořád vydělává na živobytí, že pořád pracuje v tiskárně. Jestli je to někdo, kdo mívá noční služby, a jestli někoho nechává při tom, že je pořád někde v zaměstnání, musí být nutně celou noc venku, a to by vysvětlovalo, že se těch zločinů dopouští vždycky po třetí hodině ráno. Musí se dočkat rána, aby se mohl vrátit domů. V prvních hodinách je to snadné. To jsou ještě otevřené kavárny a

bary. Potom už je na ulici už sám..."

Saillard zabručel jakoby sám pro sebe: "V osobním oddělení dnes nikdo není."

"Třeba by mohli sehnat ředitele doma. Třeba si vzpomene?"

Lecoeur neskončil. Měl toho na srdci ještě mnoho, ale nedovedl to všechno postihnout. Možná, že to bylo nakonec jenom fantazírování... Chvillemi mu to tak připadalo, ale jindy se mu zase zdálo, že objevil do očí bijící samozřejmost.

"Haló! Prosím vás, mohl bych mluvit s panem Guillaumem? Není doma? Nevíte, kde bych ho mohl najít? U dcery v Auteuil? Můžete mi dát její telefonní číslo?"

Ti také bohatě poobědvali v rodinném kruhu a teď asi srkali kávu a likéry.

"Haló! pan Guillaume? Ano, tady je Saillard. Doufám, že vás moc nevyrušuju. Máte už po jídle? Jde o toho vraha. Jsou tu nějaké novinky, ještě nic přesného. Chtěl bych si ověřit jednu domněnku a pospíchá to. Nedivte se moc mé otázce. Nebyl v posledních měsících propuštěn někdo z našich lidí? Na šarži nezáleží. Co prosím? Za celý rok ani jeden?"

Lecoeurovi se sevřelo srdce, jako by se na něho řítila nějaká katastrofa, a podíval se žalostně na plán Paříže. Prohrál. Už se vzdal a divil se, že jeho šéf naléhá dál.

"Mohlo to být i dřív, to nevím. Pravděpodobně by to byl někdo, kdo sloužil v noci a ve více okresech, mezi jinými v patnáctém, dvacátém a dvanáctém. Někdo, kdo by po vyhazovu pořádně zatrpkl. Cože?"

Tón, jakým Saillard pronesl poslední slovo, vrátil Lecoeurovi naději, zatímco ostatní kolem nich rozhovoru vůbec nerozuměli.

"Strážmistr Loubet? Správně, slyšel jsem o něm, ale v té době jsem ještě nebyl v disciplinární radě. Ano, před třemi lety. Nevíte náhodou, kde bydlel? Někde u tržnice?"

Ale tři roky, to už je příliš dlouho a Lecoeur znovu ztratil odvahu. Bylo nepravděpodobné, že by si někdo uchovával ponížení a nenávisť v srdci celé tři roky, než by začal jednat.

"Nevíte, co se s ním stalo? Samozřejmě. Ovšem. Dnes to bude těžké..."

Zavěsil a podíval se pozorně na Lecoeura. Pak na něho promluvil, jako by mluvil se sobě rovným:

"Slyšel jste to? Ten strážmistr Loubet dostal celou řadu výstrah a byl třikrát nebo čtyřikrát přeložen, než ho konečně vyhodili. Přijal to velmi špatně. Opíjel se, Guillaume myslí, že si našel práci v nějaké soukromé detektivní kanceláři. Chcete-li to zkusit..."

Lecoeur to udělal, ačkoliv tomu nevěřil. Ale mohl alespoň jednat a nejenom čekat před tím zatraceným piánem. Začal od nejpochybnějších agentur, protože tušil, že člověka jako Loubet by ve slušném podniku nepřijali. Ve většině kanceláří bylo zavřeno. Volal tedy lidem domů.

Často mu odpovídaly dětské hlásky.

"Neznám. Zkuste to u Tisseranda na Svatomartinském bulváru. Ten sbírá všecku holotu."

Nenašel ho však ani u Tisseranda, který se specializoval na sledování. Tři čtvrtě hodiny seděl Lecoeur u telefonu, až najednou někdo vztekale zahudroval.

"Ani mi o tom darebákovi nemluvte. Už je to přes dva měsíce, co jsem ho vyhodil, a ačkoliv mi vyhrožoval vydíráním, nezmohl se vůbec na nic. Jestli ho potkám, tak mu rozbiju hubu."

"Co u vás dělal?"

"Hlídal v noci různé budovy."

André Lecoeur se celý jako by proměnil.

"Pil hodně?"

"Ten? Ještě nebyl ve službě ani hodinu a už byl ožralý. Nevím, jak to dělal, ale dával si vždycky nalívat zadarmo."

"Máte jeho přesnou adresu?"

"Ulice U mezcí soutěsky 27 B."

" Má telefon?"

"Možné to je. Nemám nejmenší chuť mu telefonovat. Je to všechno? Můžu pokračovat v bridži?"

Než zavěsil, bylo ještě slyšet, jak o tom vykládá přátelům.

Komisař se už mezitím zmocnil telefonního seznamu a našel tam Loubetovo jméno. Vytočil jeho číslo. Mezi ním a Lecoeurem byla teď jakási mlčenlivá dohoda. Sdíleli stejnou naději. Ve chvíli, kdy se už dotýkali cíle, měli v konečcích prstů stejný chvějivý pocit. Druhý Lecoeur, Olivier, vycítil, že se děje něco důležitého, vstal a díval se z jednoho na druhého.

Ačkoliv mu komisař nic neřekl, udělal André Lecoeur něco, co by si ještě dnes ráno vůbec nedovolil: vzal si druhé sluchátko. Bylo slyšet vyzvánění telefonu tam někde v bytě v ulici U mezcí soutěsky; zvonilo to dlouho, jakoby do prázdna, a Lecoeurovo srdce se zrovna znovu začalo svírat, když někdo vzal sluchátko.

Bohudíky, byl to ženský hlas, hlas starší ženy, který prohlásil:

"To jsi ty? No konečně! Kde jsi?"

"Haló! Paní Loubetová? Tady není váš manžel."

"Stalo se mu něco?"

Podle tónu v jejím hlase se zdálo, že ji to pomyšlení těší, že na takovou zprávu čekala už dávno.

"U telefonu je přece paní Loubetová, že ano?"

"Kdo jiný by to byl?"

Váš muž není doma?"

"Především mi řekněte, kdo mluví."

"Komisař Saillard."

"Proč ho potřebujete?"

Komisař zakryl na okamžik mikrofon dlaní a řekl tiše Lecoeurovi:

"Zavolejte Janvierovi, aby tam honem běžel."

V téže chvíli volalo nějaké komisařství, takže se v místnosti mluvilo najednou na třech telefonech.

"Váš manžel se dnes ráno ještě nevrátil?"

"Kdyby ta vaše policie za něco stála, tak byste to věděli."

"Stává se mu to často?"

"To je jeho věc, ne?"

Pravděpodobně svého manžela opilce nenáviděla, ale jakmile ho někdo napadl, stavěla se na jeho stranu. "Víte, že už není zaměstnán u policie?"

"Zřejmě na to není dost velký grázl!"

"Kdy přestal pracovat pro agenturu Argus?"

"Cože?... Okamžik, prosím vás... Co to povídáte... Vy ze mě chcete tahat rozumy, co?"

"Je mi líto, paní Loubetová. Ale váš muž dostal v Argusu výpověď před dvěma měsíci."

"Toje lež!"

"On tedy celý ty dva měsíce odcházel každý večer do práce?"

"A kam by chodil? Do Folies-Bergère?"

"Proč se dnes ráno nevrátil? Telefonoval vám?"

Patrně se toho dorážení polekala, a tak raději zavěsila. Když komisař také zavěsil a obrátil se, viděl Andrého Lecoeura, který za ním stál a s odvrácenou hlavou řekl: "Janvier už tam jel..."

A prstem si setřel z koutku víčka jakousi stopu vlhkosti.

Chovali se k němu jako rovní k rovnému. Věděl, že to dlouho nepotrvá, že zítra už bude zase jenom trochu ušlápnutý telefonista, maniak, který si dělá křížky do zcela neužitečného notýsku. Na ostatních nezáleželo. Nestarali se ani o jeho bratra, který tčkal z jednoho na druhého králíčima očima, poslouchal je a nechápal a dumal, proč se tu místo jednání tolik mluví, když jde o život jeho syna.

Dvakrát přišel a zatahal Andrého za rukáv: "Nech mě, já ho půjdu hledat," žadonil.

Kde hledat? Koho hledat? Popis bývalého strážmistra Loubeta už byl na všech komisařstvích, na všech nádražích a měly ho i všechny hlídky.

Teď už nehledali jenom chlapce, ale i pětapadesátiletého, pravděpodobně opilého muže, který znal Paříž a pařížskou policii jako své boty a který měl na sobě černý převlečník se sametovým límcem a starý šedivý plstěný klobouk.

Vrátil se Janvier, čipernější než ostatní. Ze všech, co přicházeli zvenku, jako by ještě hodnou chvíli vyzařovala svěžest, kterou si odtamtud přinesli. Ale pak i je poznenáhlu pohlcovala okolní šed', ve které měl člověk pocit, že žije zpomaleně.

"Pokoušela se mi zavřít dveře před nosem, ale já jsem rychle mezi ně strčil nohu. Ona nic neví. Tvrdí, že v posledních měsících přinášel výplatu jako obvykle."

"Proto taky musel krást. Nepotřeboval moc velké obnosy, ani by nevěděl, co s nimi. Jaká je?"

"Malá brunetka se živýma očima a vlasy obarvenými skoro namodro. Má asi nějaký ekzém nebo vyrážku, protože nosí palečnice."

"Máš jeho fotografii?"

"Vzal jsem si ji skoro násilím z příborníku v jídelně. Nechtěla mi ji dát."

Robustní sangvinik s vypoulenýma očima, který asi zamlada hrál ve své vší prim a uchoval si z té doby výraz jakési pitomé arogance. A to ještě byla fotografie už několik let stará! Dnes musel být na Loubetovi vidět jeho úpadek: pokleslé tváře a místo sebejistoty jen jakási potměšilost.

"Nedozvěděl ses, kam chodívá?"

"Pokud jsem pochopil, drží ho žena zkrátka, kromě v noci, když je nebo když se ona domnívá, že je v práci. Vyzpovídal jsem domovnici. Loubet se ženy náramně bojí. Domovnice ho často vidí potácet se do domu, ale jakmile položí ruku na zábradlí, napřímí se a jde rovně. Chodí na trh se svou ženou a ve dne vůbec vychází jenom s ní. Když spí a ona jde na nákupy, zamkne ho a klíč si vezme."

"Co tomu říkáte, Lecoeure?"

"Rád bych věděl, jestli Loubet a můj synovec jsou spolu."

"Co tím chcete říct?"

"Zpočátku, kolem půl sedmé ráno spolu nebyli, protože Loubet by nepřipustil, aby chlapec rozbíjel ta skla. Byla mezi nimi jistá vzdálenost. Jeden z nich šel za tím druhým."

"Který, co myslíte?"

Byl zmaten tím, jak ho poslouchali: jako by se z něho zčistajasna stal nějaký neomylný jasnovidce. Nikdy v životě se necítil tak pokorný, takový měl strach, aby se nemýlil.

"Když chlapec sešplhal po okapové rouře, myslel si, že jeho otec je vinen, proto ho taky tím lístkem s povídkou o strýci Gedeonovi poslal na Slavkovské nádraží, kam za ním určitě chtěl přijít, jen co odstraní jeho krabici na jídlo."

"To vypadá pravděpodobně..."

"Dud si nemohl myslet..." pokusil se zaprotестovat Olivier.

"Ty mlč! Tou dobou už bylo po vraždě. Chlapec by nebyl šplhal dolů, kdyby nebyl viděl mrtvolu..."

"Viděl ji," potvrdil Janvier. "Ze svého okna mohl vidět tělo od chodidel až do půli stehén."

"Nevím ovšem, jestli vrah byl ještě v pokoji."

"Ne!" přišel teď se svým názorem komisař. "Nebyl, protože jinak by se byl schoval, zatímco chlapec lezl oknem do pokoje. A pak by byl toho nebezpečného svědka zabil, právě jako zabil tu starou."

Museli se teď snažit pochopit a objasnit každý sebemenší detail, jestliže chtěli najít malého Lecoeura, na kterého k vánocům čekala dvě rádia místo jednoho.

"Poslyš, Oliviere, když ses ráno vrátil domů, bylo tam rozsvíceno?"

"To bylo."

"V chlapcově pokoji?"

"Ano. Zarazilo mě to. Myslel jsem si, že mu něco je."

"Takže vrah mohl vidět světlo. Báł se, že ho mohl někdo vidět. Určitě mu nenapadlo, že někdo vleze do pokoje ze dvora, kam se dostane po okapu. Vyšel rychle z domu."

"A venku čekal, co bude dál."

To bylo jediné, co mohli: předpokládat a snažit se přitom držet se co nejvíc prosté logiky. Ostatní záleželo na hlídkách, na stovkách policistů rozptýlených po Paříži, zkrátka na náhodě.

"Chlapec se nevrátil stejnou cestou; spíš odešel normálně dveřmi toho domu, kde bydlela Fayetka..."

"Okamžik, pane komisaři. V té chvíli už pravděpodobně věděl, že vrahem není jeho otec."

"Proč to?"

"Před chvílkou tu někdo říkal, myslím, že to byl Janvier, že stará Fayetka ztratila mnoho krve. Bylo-li to tak brzy po vraždě, nebyla ta krev ještě suchá a mrtvola byla teplá. A Dud viděl svého otce v tom pokoji už kolem deváté..."

S každým novým zjištěním svítalo trochu nové naděje. Cítili, že postupují. Zbytek se zdál snazší. Občas se stalo, že dva z nich otevřeli ústa najednou, protože dostali stejný nápad.

"Když chlapec vyšel z domu, uviděl Loubeta nebo, někoho jiného, ale patrně Loubeta. A Loubet nemohl vědět, jestli mu bylo tam v pokoji vidět do obličeje. Chlapec dostal strach a vyrazil za nosem."

Tentokrát je přerušil otec. Řekl, že ne, a začal jim to tím svým jednotvárným hlasem vysvětlovat:

"To Dud neudělal, jestli věděl, že je vyspaná tak velká odměna a že jsem přišel o místo. A jestli mě viděl, jak si u tchyně vypůjčuju peníze..."

Komisař a André se na sebe podívali, protože cítili, že Olivier má pravdu. Zároveň se ale polekali.

Začínalo to být obudné. Pustá ulice v jedné z nejsmutnějších čtvrtí Paříže, ještě za tmy, do svítání zbývají dvě hodiny.

A tam stojí člověk, šílenec, který právě zabil poosmé za několik týdnů, zabil z nenávisti, ze vzteku a možná i z potřeby si bůhvíco dokázat; člověk, který vkládal poslední zbytky své pýchy do boje s policií a tím i s celým světem.

Byl opilý jako obvykle? Bezpochyby. Ve štedrovecerní noci, kdy jsou bary otevřené až do rána, pil ještě víc než kdy jindy a viděl všechno svými velkými opilými očima: viděl tu na ulici, v té kamenné poušti mezi slepými průčelími domů dítě, chlapce, který ví, který ho dá zatknout a učiní přítrž jeho zběsilému řádění.

"Rád bych věděl, jestli měl revolver," povzdychl si komisař.

Na odpověď nemusel čekat. Janvier mu odpověděl okamžitě.

"Ptal jsem se na to jeho ženy. Nosil s sebou pořád pistoli, ale nebyla nabitá."

"Proč?"

"Jeho žena se ho bála. Když se dostal do ráže, stávalo se někdy, že ji neposlechl, ale začal jí vyhrožovat. Sebrala mu náboje a zamkla je. Říkala mu, že v případě potřeby by na postrašení stačila zbraň a že nemusí střílet."

Jestlipak si ti dva – ten starý šílenec a dítě – hráli v pařížských ulicích na kočku a myš? Bývalý policista nemohl doufat, že dohoní desetiletého kluka. Dítě naopak nemohlo čelit tak robustnímu muži.

A přitom ten muž pro něho představoval celé jmění, konec jejich bídy. Jeho otec by už nemusel v noci bloudit po městě a předstírat, že pořád ještě pracuje v ulici U pŕlměsíce, ani nosit zeleninu v tržnici, ani se pokořovat před starou Fayetkou, aby z ní vyrazil půjčku, kterou by patrně nemohl splatit.

Nebylo už třeba mnoha slov. Dívali se na plán, studovali jména ulic. Dítě se jistě drželo v opatrné vzdálenosti od vraha a vrah mu jistě pro postrašení ukázal svou zbraň.

V buňkách všech domů ve městě spaly tisíce a tisíce lidí, kteří nemohli být užiteční ani jednomu, ani druhému.

Loubet nemohl věčně zůstat na ulici a hlídat dítě, které si opatrně zachovávalo odstup. Proto šel a šel, vyhýbaje se nebezpečným ulicím, modrým lucernám policejních komisařství a hlídaným křižovatkám.

Za dvě za tři hodiny bude na ulicích dost chodců a dítě se bezpochyby vrhne k prvnímu z nich a bude volat o pomoc.

"Loubet šel první," řekl pomalu komisař.

"A protože jsem svému synovci vysvětlil, jak fungují policejní hláše, začal rozbíjet skla," dodal André Lecoeur.

Křížky začínaly oživovat. To, co zpočátku vypadalo tak tajemně, bylo náhle skoro prosté, ale tragické.

A nejtragičtější na všem byly snad ty velké peníze, ta odměna, kvůli které to desetileté děcko vytrpělo tolik úzkosti a vydávalo se v nebezpečí života.

Otec se rozplakal. Plakal tiše, neškytal, nevzlykal a nemyslel na to, jak by ukryl své slzy. Selhaly mu nervy, nebyl už schopen ničeho. Byl obklopen cizími předměty, barbarskými nástroji, lidmi, kteří o něm mluvili jako o někom jiném, jako by tu vůbec nebyl. A byl tu i bratr, kterého bezmála nepoznával a ke kterému vzhlížel s bezděčným respektem.

Věty byly čím dál tím kratší, protože Lecoeur a komisař si rozuměli na půl slova.

"Loubet se nemohl vrátit domů."

"Ani vejít do baru s tím chlapcem v patách." André Lecoeur se náhle mimoděk usmál.

"A tomu člověku nenapadlo, že kluk nemá v kapse ani floka a že by mu byl mohl uniknout, kdyby jel metrem." Ne, tak to nebylo. Dud ho viděl a podal by policii jeho přesný popis.

Trocadero. Čtvrť kolem náměstí Etoile. Uteklo mnoho času. Už byl skoro den. Lidé vycházeli z domů. Na chodnících se rozléhaly kroky.

Teď už nebylo možné zabít dítě holou rukou, aniž by to vzbudilo pozornost.

"Tak nebo onak se konečně sešli," usoudil komisař a oťrásl se, jako by zaháněl nějakou noční mŕru.

V téže chvíli se rozzářila jedna žárovka. Jako by tušil, že se to týká jeho záležitosti, hlásil se Lecoeur místo kolegy.

"Ano... Tušil jsem to... Děkuju." Vysvětloval:

"Volají kvůli těm pomerančům. Našli nějakého malého Severoafricana; spal v čekárně třetí třídy na Severním nádraží. Jeden z těch pomerančů měl ještě v kapse. Utekl dnes ráno z domu, protože dostal nařezáno."

"Myslíš, že Dud je mrtvý?"

Olivier si tahal za prsty, div si je nezlámал.

"Kdyby byl mrtvý, vrátil by se Loubet domů, protože už by se neměl celkem čeho bát."

Boj tedy pokračoval v Paříži, tonoucí konečně v slunci, kde rodiče vyváděli na procházku svátečně nastrojené děti.

"Dud se nejspíš bál, že v davu lidí ztratí jeho stopu, a tak se přiblížil..."

Musel být tak blízko, že Loubet na něho mohl promluvit a pohrozit mu zbrani.

"Jak zavoláš, střelím."

A tak každý z nich sledoval svůj cíl: jeden chtěl chlapce zavést na nějaké opuštěné místo, kde by ho mohl zabít a tak se ho zbavit; druhý chtěl způsobit poplach, dřív než by jeho společník měl čas vystřelit.

Jeden nevěřil druhému. Oba hráli o život.

"Loubet určitě nezamířil do středu města, kde je příliš mnoho policistů. Tím spíš, že většina z nich ho zná."

Od náměstí Etoile šli tedy zřejmě nahoru k Montmartru, ne k pásmu nočních podniků, ale tam, co bydlí chudáci, do ponurých ulic, které v den jako dnes vypadají docela venkovsky.

Bylo půl třetí. Jestlipak něco jedli? A jestlipak mohl Loubet vzdor hrozbě, jež nad ním visela, vydržet tak dlouho bez pití?

"Poslyšte, pane komisaři..."

Ať se André Lecoeur snažil, jak chtěl, nedokázal mluvit dost pevně. Pořád se mu zdálo, že si neprávem přisvojil funkci, která mu nepatří.

"Po Paříži jsou sta a sta malých barů, to já vím. Ale kdybychom začali v těch nejpravděpodobnějších čtvrtích a kdyby se do toho zapojilo hodně lidí..."

Zapráhli se do toho nejen ti, co tu byli, ale Saillard vzbouřil celé Zlatnické nábřeží, kde si šest službukonajících inspektorů sedlo k šesti telefonům.

"Halb! Bar U přátel? Neviděli jste dnes od rána muže středního věku v černém převlečnicku s desetiletým chlapcem?"

Lecoeur začal dělat znovu křížky, tentokrát však ne v notýsku, ale v telefonním seznamu. Bylo v něm deset stran více či méně malebných názvů všelijakých barů. V některých bylo zavřeno. Z jiných se ozývala hudba.

Na stůl rozprostřeli plán Paříže a v něm označovali modrou tužkou ulice, kde se nic nedozvěděli. Teprve v jednom nechvalně známém průchodu za Clichyským náměstím mohli udělat první červené znaménko.

"Jeden takový chlapík tady byl kolem poledního. Vypil tři calvadosy a pro chlapce objednal sklenku bílého vína.

Chlapec nechtěl pít. Ale víno nakonec vypil a snědl dvě vajíčka natvrdo..."

Olivier Lecoeur vypadal tak, jako by uslyšel hlas svého syna.

"Nevíte, kam šli?"

"Směřem k Batignolles... Ten chlapík už měl dost v hlavě..."

Otec by se byl také rád zmocnil jednoho telefonu, ale žádný další už tu nebyl, a tak přecházel zamračeně od jednoho k druhému.

"Haló! Zanzi Bar? Neviděli jste dnes od rána..."

Byl to nekonečný refrén; když ho dořekl jeden z nich, už s ním začínali další na druhém konci místnosti. Damremontova ulice na samém vršíčku Montmartru.

Půl druhé: mužovy pohyby začínaly být nejisté, rozbil sklenici. Chlapec chtěl jít na záchod a jeho společník se hned vydal za ním. Kluk tam tedy nešel, jako by se bál.

"Divný chlapík. Pořád se uchechtával jako někdo, kdo má za lubem ohromnou legraci."

"Slyšíš to, Oliviere? V jednu čtyřicet byl Dud pořád ještě s ním..."

Teď už se André Lecoeur bál říct nahlas svou domněnku. Zápas se chýlil ke konci. Jakmile Loubet začal pít, bude pokračovat až do konce. Byla to pro chlapce šance?

V jistém smyslu ano, bude-li mít dost trpělivosti a neudělá-li něco zbytečného.

Ale co když se zníli, když si bude myslet, že jeho společník je opilejší, než tomu je ve skutečnosti, když... André Lecoeur zabloudil pohledem na Oliviera a představil si, co by se z něho bylo stalo, kdyby neměl astma, které mu nedovolovalo žádné velké pití.

"Ano... Co říkáte?... Neyův bulvár?"

Blížili se k hranicím Paříže a to naznačovalo, že bývalý policista nebyl tak opilý, jak se zdálo. Šel dál svou cestou a odváděl dítě poznenáhlu a skoro nepozorovaně ven z města, směrem k pustým pláním na předměstí.

Vyjely tam tři policejní vozy. Posílali tam všechny policisty na kolech, kteří byli volní. I Janvier tam odfrčel v komisařově malém autě a dalo jim strašnou práci zabránit otci, aby s ním nejel.

"Povídám ti, že tady budeš mít zprávy z první ruky." Nikdo neměl čas uvařit kávu. Byli i proti své vůli rozčilení na nejvyšší míru. Nakonec se už na sebe jen nervózně utrhovali.

"Haló! Orient Bar? Haló! Kdo je u telefonu?"

To mluvil André Lecoeur. Náhle vstal, se sluchátkem u ucha, začal jim dávat všelijaká znamení a byl by málem začal dupat.

"Cože?... Nemluvte tak zblízka ..."

A tu náhle zaslechli ostatní v telefonu vysoký, jakoby ženský hlasek.

"Ať je to kdo chce, oznamte na policii... Haló! Oznamte na policii, že mám toho vraha... Haló! Cože?... Strýčku André?"

Hlas trochu ztichl, ozval se v něm strach. "Povídám vám, že střelím... Strýčku André!..." Lecoeur se už nedozvěděl,

kdo vzal sluchátko místo něho. Vyřítíl se nahoru po schodech a málem vyrazil dveře telegrafistovy kanceláře.

"Honem!... Orient Bar, u Clignancourtské brány... Všichni muži, kteří jsou k dispozici..."

Nečekal, až uslyší výzvu, bral schody po čtyřech dolů, zastavil se na prahu velké místnosti a užasl, že všichni jsou tak nehybní a tak pokojní.

A Saillard držel sluchátko, z něhož se ozýval hlas s pepickým přízvukem:

"Dobrý je to... Nedělejte si starosti... Já ho vzal flaškou po hlavě... Má dost... Nevím, co proti tomu klukovi měl, ale... Cože? Vy s ním chcete mluvit?... Pojd' sem, chlapče... Dej mi tu bouchačku..., já tyhle hračky nemám rád... Propána, vždyť ona ani není nabitá..."

A jiný hlas:

"To jsi ty, strýčku André?"

Komisař se sluchátkem v ruce se rozhlédl kolem sebe a podal je ne Andrému, ale Olivierovi.

"Strýčku André?... Já jsem ho dostal!... Toho vraha!... Dostanu odmě..."

"Haló! Dude!"

"CO?"

"Haló! Dude, tady je..."

"CO tam děláš, tati?"

"Nic... Čekal jsem... Já..."

"Já jsem ti tak rád... Počkej... Zrovna sem dojeli policajti na kolech... Chtějí se mnou mluvit... Ted' tu zastavuje auto..."

Nejasný hluk, změt hlasů, třesk skleniček. Olivier Lecoeur držel nešikovně sluchátko a díval se na plán, který možná ani neviděl. Bylo to moc daleko, to místo tam nahoře, docela na severu města, na rozlehlé větrné křižovatce.

"Pojedu s nima..." Další hlas:

"To jste vy, šéfe? Tady Janvier..."

Olivier Lecoeur držel sluchátko v prázdnou, jako by tu ránu lahví do hlavy dostal spíš on.

"Je totálně namol, šéfe. Když ten kluk slyšel zvonit telefon, pochopil, že je to jeho šance: podařilo se mu vzít Loubetovi z kapsy revolver a vrhl se na něho... Hospodský není žádná měkotina a omráčil Loubeta, ani nemrkl..."

Na tabuli se rozsvítila žárovka clignacourtského komisařství. André se naklonil přes kolegovu rameno a zastrčil kolíček do příslušného otvoru.

"Haló! Vaše výjezdovka vyjela?"

"Někdo rozbil sklo na hlásiči na Clignacourtském náměstí a oznámil nám, že se děje něco nekalého v jednom baru..."

Haló!... Mám vám ještě zavolat?"

Tentokrát to bylo zbytečné.

Bylo také zbytečné malovat do notýsku křížek. A jeden kluk se hrdě vezl přes Paříž v policejním autě.